Mr. J. PRNIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
1004 Dundas St., W., Toronto, Ont., Canada
Phone — KEnwood 7197
General Representative in USA:
DV Pārvaldība ASV, 126 Jefferson Ave
Mineola, N.Y., USA. Phone: Garden City 7-1155 W.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 6 TREŠDEN, 1951. G. 24. OKTOBRĪ 1. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienā un sestdienā
Izdevējs — Apvāda DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
1004 Dundas St., W., Toronto, Ont., Canada.
Telefons — KEnwood 7197
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
126 Jefferson Ave, Mineola, N.Y., USA
Telefons — Garden City 7-1155 W
Abonēšanas maksa ASV un Kanādā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.50; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

PSRS — Ēgiptes pakts?

Ēģiptes ministru kabinets Aleksandrijā noturējis divi slepenas sēdes. Klīst baumas, ka Ēģipte līgšot neuzbrukšanas paktu ar Padomju Savienību

Vienošanās Korejā

Apvienoto Nāciju sakaru virsnieki vienojušies ar komūnistiem par drošības joslas noteikšanu pa miera sarunu atjaunošanai.

Joslā ietelp komūnistu Kesonga un sabiedroto Munsana (3 jūdzes radijā), kā arī Panmundžonas ciems (1 jūdzi radijā) starp abām un šo treju vietu savienotājs ceļš (1/3 jūdzes platumā).

AN virspavēlniecība viceadmirāļa Džoja un ģen.lt. Nam Ila parakstīto vienošanos apstiprinājusi.

Iespējams, ka drošības joslu atzīmē ar lieliem krāsainiem gaisa baloniem.

Maskavas apgalvojumi

Maskavā iznākošais laikraksts Literaturnaja Gazeta apgalvo, ka amerikāņi tikai pļāpā par miera, bet miera nemaz negrib un liek saprast, ka Padomju Savienībai nav nodoma nedz atraut ziemeļkorejiešiem savu palīdzību, nedz pamest Ziemeļkorejas Tautas Republiku savam liktenim.

Šī ziņa nepelnītu ne mazākās ievērības, ja mēs aiz tās nesaskatītu tieši pretējo, proti, Maskavas vēlēšanos pagaidām atkāpties.

PIRMAIS ASV VĒSTNIEKS VATĪKANA

Cīņas saskaņošanai pret komūnismu, ASV prezidents iecēlis pirmo ASV vēstnieku Vatikānā.

Prezidents Trūmens pagājušo sestdien iecēla līdzšinējo Armijas lauka spēku komandieri ģenerāli Marku V. Klarku par ASV vēstnieku Vatikānā. Līdz ar to formāli atjaunotas ASV un Vatikāna diplomātiskās attieksmes, kas bija pārtrauktas ar Kongresa 1867. gadā pieņemto likumu. Protestanti pret jaunā posteņa radīšanu ceļ iebildumus.

Ģenerālis Klarks, kuŗu Vinstons Čērčils nosaucis par „amerikāņu ērgli," piedalījies abos pasaules kaŗos. Pēdējā kaŗā tas slepus zemūdenē apmeklējis Maroku. Sabiedroto desanta laikā Āfrikā Klarks bijis Eizenhauera palīgs, tad vadījis amerikāņu 5. armiju, ar kuŗu izcēlās Itālijā. Viņš arī vadījis amfībiju uzbrukumu Ancio, ieņēma Romu, kļuva par feldmaršāla Alekzandera pēcteci un piespieda vācus Alpos kapitulēt 1945. gada 2. maijā.

Klarks, pulkveža dēls, dzimis Nujorkas valstī 1896. gada 1. maijā, ir precējies un divu dēlu tēvs. Viņš ir episkopālietis un 33. pakāpes brīvmūrnieks.

Ģenerāļa Klarka iecelšana jaunajā amatā iezīmē, jaunu spēku koncentrāciju cīņai pret komūnismu, kas iet pāri konfesionāliem strīdiem.

ASV 1797. gadā nodibināja konsulāru pārstāvību Pāvesta valstī un šīs formālās konsulārās attieksmes uzturēja tik ilgi, kamēr Pāvesta valsts kā valsts pastāvēja. Formālās diplomātiskās attieksmes ar Svēto Krēslu ASV nodibināja 1848. gadā, kad prezidents Džems Polks iecēla Jēkabu Mārtiņu par pirmo ASV lietvedi Vatikānā. 1854. gada 29. jūnijā lietvedi paaugstināja par rezidējošo ministru (starppakāpe starp sūtni un lietvedi). Pēdējais šai amatā bija Rufuss Kings, kuŗa laikā Kongress atteicās piešķirt nepieciešamos līdzekļus diplomātiskās misijas uzturēšanai Vatikānā. Kas attiecas uz amerikāņu konsulu, tad tas savā posteni palika līdz pat 1873. gadam proti, tik ilgi, kamēr pāvestam vēl bija sava laicīgā valsts.

Kopš tiem laikiem ASV ar Svēto Krēslu nebija pat konsulāru attieksmju. Apstākļi mainījās 2. Pasaules kaŗa laikā. Prezidents Rūzvelts 1939. gadā Ziemassvētku vēstījumā pāvestam Pijam XII piedāvāja pie viņa akreditēt savu personisko pārstāvi ar vēstnieka rangu. Pāvests ierosinājumam pievienojās, un prezidents 1940. gada 4. februārī iecēla Tēloru jaunajā amatā, kuŗā prezidents Trūmens viņu 1946. gada 3. maijā apstiprināja. Tiešais pārstāvja uzdevums Mūžīgajā pilsētā bija informēties par Vāciju, Itāliju un Spāniju, un šķirt ceļu nacistu vajāto bēgļu, katoļu un žīdu izvietošanai.

Tēlors, kam tagad ir 77 gadi, vājas veselības dēļ, atlūdzās no amata 1949. gada beigās. Kopš tā laika starp Balto Namu un Vatikānu diplomātisku attieksmju nebija.

Paziņojumā par vēstnieciskās radīšanu, tādējādi papildinot jau 37 citu valstu diplomātisko misiju sarakstu pie Svētā Krēsla, cita starpā lasām: „Ir labi zināms, ka Vatikāns ir enerģiski iestājies cīņā pret komūnismu. Saskaņa tiešās diplomātiskās attieksmēs palīdzēs apkarot komūnisma briesmas."

Vēstnieka iecelšana tomēr izraisījusi protestu vētru no amerikāņu protestantu puses. Tā Kristus Baznīcas Nacionālā Padome, kas pārstāv 29 dažādu nosaukumu protestantu konfesijas un 32.000.000 personas, deklarējusi, ka prezidents Trūmens nav ievērojis valsts un baznīcas šķiršanas principu.

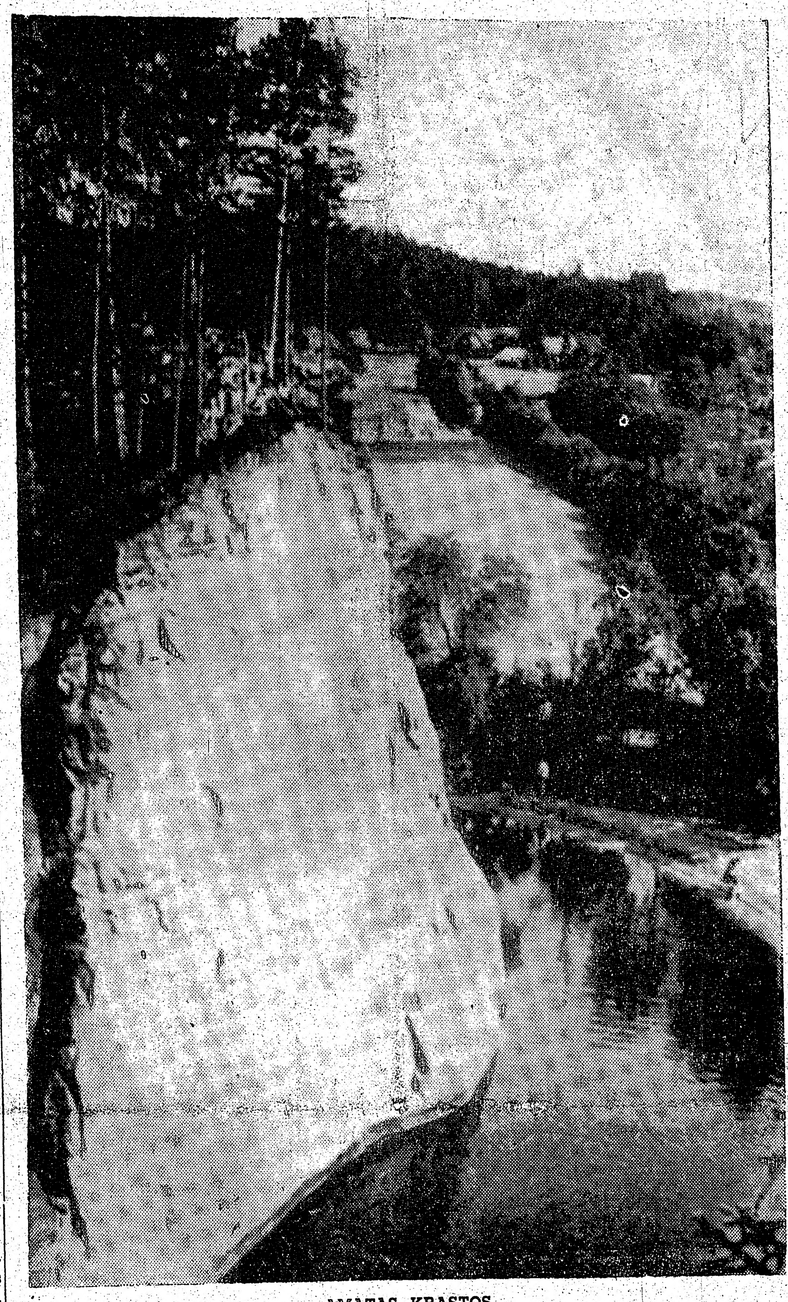

AMATAS KRASTOS

AUGŠĀM CELSIES GAISMAS PILS

Latvijas sūtņa Lielbritanijā un ārkārtējo pilnvaru nesēja Kārļa Zariņa teiktā runa Daugavas Vanagu salidojumā Londonā š. gada 14. oktobrī

Man ir prieks būt DV salidojumā. Lai gan gados esmu vecs, bet sirdī, domās, jūtās un darbā jūtos jauns. Jūsu vidū jūtos kā stiprais vanags.

Vanags ir plēsīgs putns, bet viņš nav un nedrīkst būt plēsīgs mūsu pašu trimdas pacerēs patvērumu atradušajiem cāļiem. Lai Dievs dotu, ka tie allaž un vienmēr raudzītos uz mūsu vanagu kā sargu un draugu, un nevis ārdošu plēsoni, no kuŗa jābīstas. Mūsu vanags lai sarga mūsu kultūras vērtības un nevis jauc mūsu sabiedrisko vienību.

Kā zinām no mūsu bērnu dienu pieredzes Latvijas lauku sētā, brīdī, kad vanags lido, cāļi slēpjas pacerēs, jo tēstas, ka viņš tos saplosīs. Ir pat tautas dziesma, ko jaunatne mīļi dziedāt rotaļās ejot: „vanags tevi saplosīs pa vienai spalviņai," Tas ir brīdinājums lakstīgalai, kas skaisti dzied Rīgas torņa galiņā. Varbūt šis tautas dziesmas brīdinājums ir vietā arī tagadējos laikos. Mūsu trimdā izaugušais vanags arī brīdina to posta vālodzi vai kovārni, kas ar savu ķērkšanu, uztupusies Rīgas torņa galiņā, tagad mēģina tēlot lakstīgalu un grib pasauli pievilt ar savu skaisto dziesmu. Bet pasaule nav tik viegli pievīļama un prot atšķirt īsto lakstīgalu no viltus putna. To mūsu vanags saplosīs pa vienai spalviņai, kad pienāks laiks.

Vanags man vienmēr bijis atmiņā kā garīga, un ne tikai fiziska spēka simbols. Atminos, kad biju mazs zēns skolā, skolotājs man lika nodziedāt kādu tautas dziesmu. Iesāku pirmo dziesmiņu, kas ienāca prātā: „Viens dārznieks, vienreiz bija . . ." Skolotājs mani pārtrauca teikdams, ka tā nav tautas dziesma. Es apklusu un sāku citu: „Kur tu skriesi, vanadziņi." Es biju to nodziedājis tik pārliecinoši, ka pārējie, lielākie zēni, bija apklusuši pilnīgi un es biju ieguvis cieņu.

Dzīvnieku pasaulē spēks ir tikai fiziskās aktīvitātes izpausme. Cilvēkiem bez fiziskā spēka ir vajadzīgs arī garīgais, un tas stādāms vēl augstāk, vai vismaz šiem diviem simboliem ir jābūt apvienotiem vanaga izplestajos spārnos. Mēs stāvam ļoti lielu uzdevumu priekšā.

Mūsu tauta šais pēdējos vienpadsmit gados ir lējusi daudz asaru un asiņu. Tomēr, pēc novērojumiem, ko redzam, trimdā paguruši neesam un nepagursim arī, ja sekosim vanaga vienkāršajam simbolam, ja, vienoti savā starpā, apvienosim sevī harmoniskā saskaņā savu fizisko un garīgo spēku un nepaļausimies pesimismam.

Mums jāpatur acīs, ka neesam bēgļi vien, bet cīnītāji par savu tautu un brīvību. Un latvieši vienmēr ir bijuši cīnītāji par savu zemi. Vai vergu laikos mūsu senči necīnījās? Visa mūsu vēsture ir

(Nobeigums 6. lpp.)

VESELĪGI PAMATPRINCIPI

KANADAS LATVIEŠU MĀCĪTĀJU KONFERENCĒ IZSTRĀDĀTI VESELĪGI PAMATPRINCĪPI

Pieņemti svarīgi lēmumi par draudžu veidošanu, uzturēšanu, mācītāju saimes ētikas sargāšanu un darbu vēlēšanu.

Latvijā baznīcas dzīvē visai lielā nozīmē bija mācītāju gadskārtējām sanāksmēm gan visas zemes mērogā, gan pa iecirkņiem. Tajās parasti pārrunāja draudžu darbu un b-cas dzīves jautājumus. Šo tradiciju latv. mācītāji turpina arī trimdā. Latvijas baznīcas dzīves vadītājs Kanadā prāv. A. Skrodelis divu gadu laikā ar mācītājiem noturējis 5 konefrences — 2 pulcējās tikai tie mācītāji, kas darbojas Kanadas sinodes atbalstā, bet trijās visi kopīgi. 11. un 12. oktobrī Hamiltonā noturēja vispārēju konferenci, kas ar saviem atzinumiem un lēmumiem sevišķi nozīmīga.

Tā paveŗ skatu uz pašreizējo stāvokli latviešu baznīcas dzīvē, izcej Latvijas b-cas pamatprincipus un norāda uz garu, kas valda Kanadas mācītāju saimē. Šinī kontinentā ir dažādas luterāņu baznīcas. Lielākā daļa no tām pievienojusies Vispasaules lut. b-cu federācijai, bet dažas (piem. Misuri) palikušas savrup. Tomēr visas sniedz latviešu draudzēm un mācītājiem savu atbalstu. Pēdējā laikā ir izveidojusies trešā latviešu draudžu grupa, kas kļūst arvien nozīmīgāka — patstāvīgas un neneatkarīgas latviešu draudzes, kas iztiek bez šejienes baznīcas atbalsta.

Šī laikmeta apstākļos un šejienes baznīcu sarežģītajās attieksmēs Latvijas baznīcai ir zināmas vadlīnijas. Šo vadlīniju īstenošanai un latviešu baznīcas dzīves vadīšanai Latvijas baznīca ir izveidojusi zināmus organus — ASV, tāds ir īpaša Latv. ev.-lut. baznīcas Pārvalde un Kanadā Latv. baznīcas pārstāvis. Svarīgākie pamati: 1) Latvijas baznīcas mērķis kopot visus latv. mācītājus un draudzes, neatkarīgi no tā, vai kāda no šejienes baznīcām tās atbalsta kā savus un līdzvērtīgus bērnus, jeb vai tās ārpus tām. Visas draudzes un mācītāji veido ciešu morālisku, disciplinētu, spējīgu ziedoties un iekšēji lepnu uz savu piederību pie Latvijas baznīcas vienību. Šī vienība pakāpeniski kļūs reāls spēks un kopējais ceļš noslēgsies atdzimušās Latvijas baznīcā dzimtenē. 2) Latvijas baznīcu neinteresē šejienes baznīcu doktrinārās diferences un tāpēc viņa nevēlas iejaukties tās internos strīdos. 3) Latvijas baznīca neuzskata, ka saņemtais materiālais atbalsts saistītu tās iekšējo brīvību vai pilnīgi iekļautu tās mācītājus attiecīgās baznīcās. Viņa ir ļoti pateicīga, bet tajā pašā laikā uzskata saņemto atbalstu kā mūsu baznīcu atbalstu līdzvērtīgai, bet grūtības nonākušai māsai, kas tāpat ir palīdzējusi un palīdzēs citām. 4) Latvijas baznīca ir gan lūgusi materiālo atbalstu, bet nav solījusies par to atteikties ne no saviem bērnlem, ne saviem pienākumiem pret tiem un tiesībām tos aprūpēt. 5) Latvijas baznīca apzinās savus pienākumus pret savas tautas vitālām interesēm un tāpēc viņas nostāja noteikta un skaidra: tā ir pret latviešu iekļaušanu vai „latviešu grupu" un „sekciju" radīšanu svešvalodu draudzēs, un katra latvieša vai mācītāja darbību šajā virzienā atzīst par kaitīgu latviešu tautai un baznīcai. 6) Latvijas baznīca ir pret tās mācītāju iejaukšanos svešu baznīcu savstarpējos doktrināros strīdos un šo strīdu ienešanu presē.

Mācītāju konference izstrādāja sekojošus pamatprincīpus turpmākajam darbam. Tie aptver 4 galvenos baznīcas dzīves laukus:

Pirmā daļa aptver draudžu veidošanu: a) censties izveidot Kanadā patstāvīgas ev.-lut. latviešu draudzes un draudžu kopas; b) nepakļauties asimilācijas tieksmēm, ierobežojot un pēc iespējas novēršot latviešu iekļaušanos vietējās kanadiešu draudzēs un tāpat nepieļaujot „latviešu grupu" un „sekciju" veidošanu svešvalodu draudzēs. c) darīt visu iespējamo, lai patstāvīgās latv. draudzes izveidotu par dzīvotspējīgiem organismiem, novēršot parallēlismu un šķelšanos, īpaši tādā gadījumā, kad 2 vai vairāku draudžu rašanās cēlonis ir vietējo baznīcu (sinodu) internas nesaskaņas. d) sekmēt labu un draudzīgu attieksmju uzturēšanu starp latviešu draudzēm un vietējām ev.-lut. baznīcām (sinodēm), tādā gadījumā, ja vietējās baznīcas neprasa no latviešu draudzēm sakaru pārtraukšanu ar Latvijas baznīcu vai arī kā citādi neapdraud latviešu tautas intereses.

Otrā grupā ietelp draudžu uzturēves pamatprincipi: a) atstāt draudzē visas tās pašnoteikšanās tiesības, kādas tām paredzētas Latvijas ev.-lut. baznīcas satversmē. b) respektēt draudžu tiesības, izlemjot tādus jautājumus, kas radušies tikai trimdā un Latvijas baznīcas satversmē līdz šim nav paredzēti (piem. jautājumu par piederību vietējām baznīcām, par maksājumiem šīm baznīcām, pabalsta saņemšanu no tām utt.)

(Nobeigums 2. lpp.)

Liels cildinājums latviešu darbam

Divdesmit trīs jaunas rūpnīcas Ņufaundlendā divi gadu laikā dos darbu 15.000 strādniekiem. Ņufaundlendas ministru prezidenta cildinātāji vārdi Dr. A. Valdmaņa darbam un spējām

Atgriezies no sava Eiropas ceļojuma, Ņufaundlendas ministru prezidents Džozefs R. Smolvuds (Smallwood), CBC radiotīklā teica lielu runu, kuŗā iezīmēja Ņfldas saimnieciskās attīstības mērus

Viņš deklarēja, ka centies pievienot Ņufaundlendu Kanadai, pie kuŗas tā tagad pieder, ne Kanadas, bet Ņufaundlendas dēļ. „Neviens godīgs vīrs vai sieva Ņufaundlendā neteiks, ka konfederācija nebūtu atnesusi lielu labumu simtiem tūkstošu mūsu ļaužu. Konfederācija palīdzējusi daudziem un kaitējusi tikai nedaudziem."

Un ja viņš, Smolvuds, cīnījies par Ņufaundlendas iesaistīšanu Kanadā, tad tikai tāpēc, ka konfederācija solījusi Ņufaundlendai strauju un izcilu saimniecisku attīstību.

„Es zināju, ka par Kanadas pilsoņiem kļuvušiem, mums pavērsies iespējas pilnīgi attīstīt Ņufaundlendu, jo tad mēs būsim Kanadas daļa, un mūsu iedzīvotāju skaits būs piecpadsmit miljonu un mūsu tirgus aptuveni pieķas reizes tik liels kā tas bija kad bijām šķirtas zemes ar mazu iedzīvotāju skaitu un mazu tirgu."

Tai es ēdu, tai sapņoju

Premjērs tālāk deklarēja, ka kopš tā brīža, kad tas kļuvis ministru prezidents, viņš „visu savu garu un visu savu miesu" pievērsis Ņufaundlendas saimnieciskai attīstībai. „Tai es guļu, tai es ēdu, tai es sapņoju."

„Izvērst vecās rūpnīcas, iegūt gluži jaunas, atrast, kādas dabas bagātības mums ir, pārvērst šīs dabas bagātības skaidrā naudā mūsu tautai, sagādāt labu darbu ar labām algām, — lūk, mana politika."

Ņufaundlendiešiem jāattīsta sava zeme vai jāpazūd. Ņufaundlendai jāattīstās vai tūkstošiem ļaužu dosies uz citiem Kanadas novadiem. Jārada jaunas darba iespējas, jo citādi ņufaundlendiešu jaunieši dosies uz citām vietām, kur ir darbs. Attīstīties, attīstīties, attīstīties ir mans sauklis. Tā ir mana politika kopš pirmās stundas, kad nodevu premjēra zvērestu, un sāku strādāt septiņpadsmit un astoņpadsmit stundu dienā, septiņas dienas nedēļā, piecdesmit divi nedēļas gadā, divi ar pus pagājušos gadus, lai īstenotu šo politiku. Es gribēju Ņfldu uzlikt uz ģeogrāfiskās kartes. Es gribēju Ņfldu stipru un turīgu."

Pirms seši nedēļām, tieši pirms došanās uz Eiropu, mēs uzsākām celt 8 gluži jaunas rūpnīcas: cementa maltuvi, ģipša maltuvi, bērzu saplākšņu fabriku, ādu ģērētavu, kokvilnas austuvi, mašīnu rūpnīcu un apģērbu darbnīcu un krāsotavu.

Visas šīs 8 rūpnīcas dos darbu 2500 strādniekiem pilnas darba

(Nobeigums 6. lpp.)

ŠINI NUMURĀ:

* ĒĢIPTES PSRS PAKTS (1:1)
* PIRMAIS ASV VĒSTNIEKS VATIKĀNĀ (1:1)
* VESELĪGI PAMATPRINCIPI
* DV GADASVĒTKI TORONTO (2:6)
* DARBAM (1:5)
* PREZIDENCIĀLA DEMOKRATIJA (1:6)
* CILDINĀJUMS LATVIEŠA TIJA 3:6)
* KANADAS VALSTS IEKĀRTA (3:5)
* BĪSTAMI SIMPTOMI (6:1)
* PALĪDZIBA CĪŅAI PRET KOMŪNISMU (1:5)

PALĪDZĪBA CĪŅAI PRET KOMŪNISMU

Vašingtonā. — 82. Kongress savas pirmās sesijas pēdējā sēdē pieņēma likumu par 7.328.903,976 dolaru militārai un saimnieciskai palīdzībai Savienoto Valstu draudzīgām nācijām viņu atbalstīšanai cīņā pret komūnismu. 4,8 miljardi piešķirti Rietumeiropas valstīm, 396 miljoni Tuvajiem Austrumiem un Āfrikai, 535 miljoni Klusā okeāna zemēm un 38 miljoni Amerikas republikām.

Spānijas atbalstam Kongress atstājis 100 miljonu, ko prezidents var piešķirt pēc sava ieskata.

82. kongresa 1. sesijā sākās 3. janvārī un izbeidzās pag. sestdien, plkst. 6,30 vakarā. Sesija ilga 290 dienu; šai laikā notikušās diskusijas piepildījušas 14.000 „Congressional Record" lappuses ar 25.200,000 vārdiem; iesniegti 6.200 likumprojekti Tautas Pārstāvju Namam un 2.300 Senātam; abi nami pieņēmuši 519 likumu, ko prezidents arī parakstījis, astoņus prezidents noraidījis, pamatojoties uz savām veto tiesībām, bet divi prezidenta noraidītie likumi par jaunu nosūtīti prezidentam, un viņš tos parakstījis.

82. kongress savā pirmajā sesijā, kā redzams, veicis lielu darbu. Atzīmēsim šeit svarīgākos veikumus: pieņēmis rezolūciju par 4 amerikāņu divīziju sūtīšanu Eizenhauera uz Eiropu, bet tālāku divīziju sūtīšanu padarījis atkarīgu no Kongresa īpaša lēmuma; pieņēmis Savstarpējo Drošības likumu, kas atļauj izlietāt 7,5 miljardu dolaru Eiropas atbalstīšanai, apzinoties, ka Eiropas zaudēšana maksātu vairāk; pieņēmis Kema likumu, ar ko praktiski izbeidz turpat vai katru AN palīdzību tām valstīm, kas tirgojas ar Padomju Savienību vai padomju satelītiem. Šo likumu gan pa daļai ar Batl-likumu mīkstinot; pieņēmis lielāko aizsardzības budžetu vēsturē nierā laikā — 57 miljardu. Piešķīris 5,9 miljardu dolaru aizjūŗu bāzu ierīkošanai. 82. kongresa pirmā sesija mums, latviešiem, turklāt paliks īpaši labā atmiņā, jo tajā ne vien pagarināja uz 6 mēnešiem Pārvietojamo Personu Likumu (Displaced Persons Act), bet arī rehabilitēja mūsu kaŗavīrus.

Tito armija sagatavoja

Belgradē. — ASV armijas štāba priekšnieks ģen. Kollins pēc trīs dienu ilgas uzturēšanās Belgradē, kur viņš apspriedās ar maršalu Tito un citām valdības un armijas vadītājām personām un noraudzījās rudens manevros, izteicies preses pārstāvjiem, ka Dienvidslavijā viņu visvairāk pārsteigusi turienes armijas militārā gatavība. Kollins gan arī atzinis, ka Tito vajag vairāk tanku un artilerijas, varbūt arī lidmašīnu.

LATVIJA

Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

PĒDĒJAIS RUDENS

JĒKABS VĪTOLS

Druvas un birzis tērpās rudens krāsās mazajā zemes stūrītī, kas 1944. g. septembrī bija vēl palicis pāri no bagātās un lepnās latviešu zemes. Kā vienmēr, kā gadu tūkstošus vēji kailinātāja kokū zarus un grieza rinķī zeltītās lapas, bet lielo dabas pārveidošanos — bagāto rudeni, ko citkārt tā gaidīja ārāju cilts, it kā nekas nemainīja. Skūpsts nedūca kuļammašīnas, arājs tīrumā nedzina vagu, viens pēc otra dzisa pavardi, pagalmos apklusa latviešu soļi...

Svešu tautu izraisītā kara šausminošās liesmas, kas postīja Latgali, Vidzemi un Zemgali, draudīgi tuvojās Talsiem, Skrundai un Liepājai. Izmicinātāja kara ieroču pērkonīgie grāvieni dienu un nakti tricināja pamali puslokā no Rojas līdz Nīcas jūrmalai. Lai glābtu kailo dzīvību no nenovēršamas bojā ejas, latviešu cilvēki bija spiesti pamest savu iedzīvi un dōties bēgļu gaitās. Nepārredzamās rindās nežēlīgā likteņa piemeklētā tauta plūda uz rietumiem, cerības tur sagaidīt zemes atbrīvošanas brīdi, bet — tas nenāca vairs. Un, nonākot Liepājā, bēgļi bija nolemti trimdai, jo atceļa nebija un uz vietas palikt nevarēja. Ja kāds vēl vilcinājās aizceļot, tam palīdzēja izšķirties cilvēces „aplaimotāja" Staļina gaisa ērgļi, kas regulāri divas reizes dienā nometa savu bumbu kravu uz nelaimīgo bēgļu galvām. Atmiņā ataust 25. oktobra uzlidojums, kad vairākas bumbas ķēra bēgļu rindas Rīgas ielā un ostā. Nogalināto cilvēku līkus aizvāca ātri, bet asins peļķes un zemgaļu zirgu saplosītie ķermeņi vairākas dienas bija liecinieki komūnisma īstenotāju briesmu darbiem.

Briesmu atmosfairā notikumu norise nebija grozāma: svešī kuģi nāca un gāja, un latvju tautas piederīgo pašu zemē palika aizvien mazāk un mazāk.

Ar bērniem pie rokas, aizlauztu sirdi un saplosītu dvēseli, tomēr cerībā, ka taisnība uzvarēs, kuģi kāpa latviešu māte, kuŗas apgādnieks palika frontē kaujas ugunīs; atstājot mūža darbu degošajā zemē, pauniņu padusē, kuģi kāpa sirmgalvis pārliecībā, ka drīzumā atgriezīsies un savu mūžu nobeigs dzimtajā zemē.

Un šodien mēs zinām, ka daudzas latviešu mātes pēdējā rudenī kļuvušās varoņu atraitnes, viņu cerības atgriezties dzimtenē nav piepildījušās, un pār toreiz pārliecināto sirmgalvju kapu kopiņām tagad jau pūš svešu zemju skarbie vēji.

Arī mūsu vīri Kurzemes frontē nemanīja rudens vēso elpu: kara viesulī, kur jaucās zeme ar debesīm, tiem bija viena doma — uzvarēt. Bet ... arī viņu cerības nepiepildījās: tas pats launais liktenis, kas stiprāks par nāvi, tos pieveica — izņēma ieročus no rokām...

Pēc septiņiem gadiem, kad vēji atkal aplos griež zeltītās lapas ejot, atmiņu ceļu pa kara plostīto Kurzemes krastu, prātā nāk vēsturiskie ciešanu laikmeti, kad ciņā par patstāvību un neatkarību mūsu priekšteči ar prometejisku spītu nesa smago likteņnastu ticībā brīvībai.

Un — viņi uzvarēja.

Uzvarēsim arī mēs, ja savu likteņnastu izpostītajā dzimtenē, Sibirijā un trimdā nesīsim ar tādu pašu spītu un nesamierinātības garu kā mūsu tēvi un senči. Mūsu priekšrocība ir tā, ka šoreiz mūsu sabiedrotie ir visas brīvās tautas. Prometeja cilvēcei atnestā uguns nav izdzisusi: brīvības gars uzvarēs!

VESELĪGI PAMATPRINCIPI

(Pārnesums no 1. lpp.)

Trešā daļā aptver mācītāju saimes ētikas sargāšanu; pamatprincipi sekojoši: a) respektēt katra Latvijas ev.- lut. b-cas mācītāja darbu tajā draudzē vai sektorā (apgabalā, pilsētā), kurā viņš jau strādā, veicot savu darbu saskaņā ar augstāk minētiem pamatprincipiem draudžu veidošanā un uzbūvē. b) direkti vai indirekti neaizkart un nekritizēt sava amatbrāļa darbu savās personīgās, vai ārpus Latvijas ev.-lut. baznīcas stāvošu baznīcu interesēs. c) necelt apsūdzību pret savu amatbrāli vietējās — ārpus Latvijas ev.—lut. baznīcas stāvošās baznīcās vai sinodēs un nealcināt tās paligā tādu jautājumu izlemšanā, kas saistās ar mācītāja ētikas vai disciplīnas jautājumiem.

Ceturtā daļa aptver darba sistēmatisko veikšanu un kārtību. Sadarboties ar Latvijas ev.-lut. b-cas un archibīskapa pārstāvi Kanadā un sekmēt viņa darbību kā augstāk minēto principu iedzīvināšanai, tā archibīskapa norādījumu un b-cas vadlīniju veikšanā un sargāšanā un it īpaši arī Latvijas baznīcas tiesību aizstāvēšanā un attieksmju regulēšanā ar šejienes ev.-lut. baznīcām, citām konfesijām, iestādēm un organizācijām utt.

Izejot no Latvijas baznīcas vadlīnijām un pieņemtajiem pamatprincipiem, mācītāju konference a) apspriedīs un izlems visus jautājumus, kas saistās ar pārkāpumiem pret mācītāju ētiku un cieņu, vajadzības gadījumā proponēs soda mēru un ziņos Latvijas archibīskapam apstiprināšanai. b) apspriedīs visus citus jautājumus, kas saistās ar šo pamatprincipu reālizēšanu un pieņemto lēmumu paziņos vai nu atsevišķam mācītājam un atsevišķai draudzei, ja tiē attiecas tikai uz viņiem vai vispārējos jautājumos visām Kanadas latviešu draudzēm. c) pārrunās un ierosinās jautājumus, kas saistās ar Latvijas ev.-lut. baznīcas satversmes papildinājumiem un grozījumiem, ziņojot par to archibīskapam.

Vienošanās par šiem prinicpiem notika lielā vienprātībā. Tos, protams, stādīs priekšā archibīskapam. Bet jau tagad šīs labās kopgribas augļu netrūka. Apskatot dažus jo smagus gadījumus šejienes latv. ev.-lut. baznīcas dzīvē, konferences dalībnieki atraisījās no visiem sīkiem personīgiem un tīkus apstākļiem un apskatīja un izlēma tos vienīgi no šo pamatprincipu viedokļa.

Šie paši principi ietekmēja arī kāda svarīga atzinuma pieņemšanu: „Šis laiks ir nopietns un prasa visu latviešu visciešāko kopību un sadarbību, tāpēc arī visi mācītāji, kas, apkopjot latviešu draudzes, šī darba veikšanai saņem atbalstu no dažādām lut. baznīcām, sadodas rokām un vienojas atturēties no jebkādiem uzbrukumiem presē kā pašu, tā atbalstītāju baznīcu interesēs kādai citai šejienes lut. baznīcai vai tās atbalstītājiem mācītājiem un censties šinī virzienā ietekmēt arī savas draudzes un latviešu aprindas. Ja kur rodas kādi pārpratumi, mēģināt tos noskaidrot personīgi brālīgās pārrunās vai arī griezties pie archibīskapa pārstāvja, kas tad centīsies situāciju noskaidrot un izlīdzināt, vai visai nopietnos un nesekmīgos gadījumos cels priekšā trešu pārrunām konferencē."

Apskatīja arī citus visai svarīgus jautājumus, kas skar šejienes draudžu izveidošanu un dzīvi.

Konferences dalībnieki izteicās: tās bija intensīva darba pilnas, bet svētīgas un augligas dienas.

LATVIEŠU SAIME AUG

17. oktobrī ar kuģi Gen. Muir no Bremerhafenas Nujorkā ieradās:

Mirdza Bērziņš; Kārlis, Irma, Inta, Daina un Hermine Biernis; Matvejs Bojārs; Ernests, Erna, Ernests, Jānis un Lidija Brusubārdis; Arturs Cieminš; Olģerts Dauka; Jānis, Ruta un Marianna Dunois; Vilhelmine, Vilhelmine, Valdis un Dace Hodkevics; Aleksandrs un Vladimirs Kallerts; Voldemārs, Irmgarde un Monika Knubis; Antons un Marija Krucis; Nikolajs, Helene un Nikolajs Lapiņš; Alfreds Lange; Voldemars Legzdiņš; Gunars, Irma un Vita Liepiņš Eduards Lūsis; Aleksandrs, Matilde un Astrīde Mitrevics; Elizabete, Aleksandrs, Christa un Aleksandrs Neilands; Harijs un Ilona Nimermanis; Aleksandrs Olekss; Marta Ozoliņš; Minna Ozoliņš; Klāra un Pauls Palfi; Atis un Elizabete Pavlovics; Georgs un Lore Pecolcs; Dāvis Polis; Jūlijs Pulvers; Aina Purlicis; Kārlis un Velta Purmalis; Matiss Rutkis; Vera, Silvija, Līvija, Jānis un Astra Skalbe; Irma Toth; Minna Valenbergs; Pēteris un Anna Vikelis; Arturs, Emma un Jānis Vimba; Fridrichs un Marija Zalaçs-Zokoks; Kārlis Zigmants; Voldemars un Teodora Zontags;

(Nobeigums 6. lpp.)

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

Uz redzēšanos Daugavas Vanagu
TORONTO NODAĻAS GADA SVĒTKOS,
ceturtdien, 25. oktobrī, plkst. 19.30
Ukraiņu Nacionālās Federācijas namā,
297 College St., Toronto!

AIZRĀDĪJUMS

Latviešu Preses Biedrība uzaicina savus biedrus, tuvojoties 18. novembrim, pastiprināt vēstuļu rakstīšanu Kanadas laikrakstiem par Latvijas vēsturi un neatkarības atjaunošanas cīņu.

Latviešu Preses Biedrības
pagaidu valde

LATVIEŠI CITĀS ZEMĒS

Brīvajā pasaulē ļoti maz palikušu tādu valstu, kur savās trimdinieku gaitās nebūtu aizklīdis kāds latvietis, kopš sākās lielā izvietošana no Vācijas.

Lielākais latviešu skaits — 40.410 nokļuvis Savienotajās Valstīs. Seko Austrālija ar 19.365, Lielbritanija ar 8353, Kanada ar 8093. Uz Franciju izceļojuši 921, Beļģiju — 881, Braziliju — 784, Venecuēlu — 728, Argentīnu — 622, Zviedriju — 573, Jaunzēlandi — 462, Čili — 134, Holandi — 115. Skaitā zem simta izceļojuši uz Norvēģiju — 91, Šveici — 69, Izraēlu (Latvijas pavalstnieki žīdi) — 57, Maroku — 53, Paragvaju — 33, Vāciju (no citām Eiropas zemēm) — 22, Pakistānu — 19, Dienvidameriku — 16, Spāniju — 10, Etiopiju — 9, Bolīviju — 7, Iriju — 6, Peru —6.

Tajā pašā laika sprīdī ar IRO palīdzību repatriējušies 1909 latvieši.

Tiesības izceļot ar IRO palīdzību 1951. gada 1. jūlijā vēl bija 8841 latvietim, kas pa zemēm sadalās šādi: Vācijas britu joslā — 4352, amerikāņu joslā — 3744, franču joslā — 234, Austrijā — 151, Beļģijā — 5, Dānijā — 79, Šanghajā — 13, Filipīnās — 2, Francijā — 27, Grieķijā — 2, Itālijā — 20, Holandē — 4, Zviedrijā — 208.

Igauņu vikingu laiva ieradusies Floridā

Komūnistu briesmas Eiropā izraisījušas jaunu vikingu laikmetu, tikai bezbailīgie braucēji šoreiz nāk no Baltijas tautām. 1944. gadā daudzi tūkstoši igauņu un latviešu laivās devās pāri Baltijas jūrai, lai glābtos no iebrucējiem. Kad Rietumeiropa neizrādīja nopietnu gribu atvairīt komūnistu briesmas, bēgļi vairs nejutās droši arī šinī patvēruma vietā, un daudzi no tiem devās savās laivās pāri okeanam. Drošsirdībā un uzņēmībā šie laivu braucēji var sacensties ar senajiem vikingiem.

Viena šāda igauņu bēgļu laiva piestāja Amerikas krastam Floridā 3. oktobrī. Bēgļi atstājuši Zviedriju 22. jūlijā un visu laiku atradušies ceļā, neskaitot īsu pārtraukumu Madeiras salā un San-Domingo. Laivā bija 11 cilvēku, to starpā arī sievietes un bērni. To vadīja vecs jūras kapteinis Vilems Ilvess no Sāmu salas. Laiva bija 70 tonnu tilpuma un 75 gadi veca. Viņi atstāja Helsingborgu Dienvidzviedrijā slepeni, lai par to nedabūtu zināt krievi. Ceļā bēgļi pārdzīvoja divas stipras vētras Biskajas līcī un Rietumindijā, kad tie bija tuvu bojā ejai. Tā kā laiva bija ļoti veca, ūdens pastāvīgi sūcās iekšā. Kritisks stāvoklis bija vētras laikā. Ar pārcilvēciskām pūlēm pasažieri dienu un nakti sūknēja ūdeni no laivas. Pēdējā vētra viņus pārsteidza pie pašas Floridas, un viņi ar mokām sasniedza krastu pie Fort-Pīrsas.

Bet bēgļiem tā vēl nebija miera osta. Tā kā viņiem nebija iebraukšanas vīzu, tos nosūtīja uz Ellisas salu. Vienīgi kapteinim Ilvesam atļāva palikt savā laikā. Par bēgļu turpmāko likteni nav skaidrības. Kā zināms, ASV Kongress apspriež jautājumu kā legālizēt agrāk ar laivām iebraukušos bēgļus. Vai arī tagad iebraukušie saņems uzturēšanās atļauju, nav zināms.

ZIŅAS NO EIROPAS

Lojālitātes apliecinājums

Sakarā ar Lielbritanijas karāļa slimību mūsu Evaņģeliskās baznīcas vārdā Baznīcas pārvalde Lielbritanijā nosūtīja līdzjūtības apliecinājumu karalienei un princesēm. Vēstuli nosūtīja caur Kenterberijas archibīskapu.

Prāvests E. Bergs no karalienes privātsekretāra saņēma šādu vēstuli:

„Viņas Majestāte man uzdevusi nodot jums vissirsnīgāko pateicību par jūsu augstākā mērā laipno vēstījumu, ko jūs nodevāt caur Viņa Augstību Kenterberijas archibīskapu.

Visiem, kas līdz ar jums vienojās šai vēstījumā, jums dara zināmu, ka karaliene šai bažu pilnajā laikā ļoti augstu vērtē jūsu simpatijas un līdzdalības apliecinājumu."

Archibīskapa sekretārs māc. Vadems raksta:

„Archibīskapa uzdevumā es jums ļoti pateicos par jūsu un jūsu ticības brāļu aizlūgumiem karaļa slimības laikā, kā arī par viņa drīzu atveseošanos. Viņa Augstība ir ļoti iepriecināts zinot, ka daudzi kristieši tik vienprātīgi aizlūdz par karali, un viņš lūdz man izteikt jums pateicību par šādas vēstules piesūtīšanu."

Sūtnis K. Zariņš viesosies Boltonā

Boltonas (Anglijā) latviešu organizācijas 10. novembrī rīko Latvijas valsts svētku atceri — dziesmu dienu. Svinības piedalīsies arī mūsu sūtnis un pilnvarotais ministrs K. Zariņš. Svētku sarīkojumu ievadīs svinīgi dievkalpojumi visām konfesijām pulksten 14,30, kam sekos svētku koncerts pulksten 16,30 Cooperative Hall, Bridge Street, Bolton. Koncertā piedalīsies soliste Gaida Trēziņa, pianiste Dagmara Kokere un Bradfordas, Stoke-on-Trent, Ročdales un Boltonas jauktie koŗi virsdiriģenta D. Vītola un A. Pommera vadībā. Pēc koncerta, plkst. 19,30, saviesīgs vakars.

LATVIJA ATBALSTA FONDA ZIŅAS

Vēstules

Jūsu laikraksta Nr. 1. 2. lpp. ievietots raksts, par dzīves apstākļiem Lankastrē, Pa.

Minētā rakstā sniegtā inofrmācija ir nepareiza.

Šinī pilsētā dzīvoju jau ceturto gadu un, tā kā esmu šejienes latviešu biedrības dibinātājs un bijušais priekšnieks, šejienes tautiešu dzīves apstākļus pārzinu ļoti labi. Esmu sagādājis apm. 20 ģimenēm iebraukšanas galvojumus no Vācijas Sav. Valstīs un iebraukušām ģimenēm esmu palīdzējis izvietoties — atrast darbu gan farmās, gan pilsētā.

Es nezinu šinī apriņķi nevienu tautieti, kas strādā farmā, kam būtu alga augstāka par 15—25 dol. nedēļā, pie brīva dzīvokļa, bet vienā otrā vietā kā piedevu saņem nedaudz piena, dārzāju vai olas. Pilsētās nodarbinātie sākumā atalgojumu saņem 75—85c stundā (vircītis), ir arī dažas rūpnīcas, kas maksā 1.00—1.30 dol. stundā, bet šādas rūpnīcas prasa vecumu no 18—45 gadi un dažās pat jātur pārbaudījumi kā valodā, tā spec. izveicībā.

Tā no augstāk minētā redzat, ka rakstā uzdota izpeļņa neatbilst īstenībai, un šāds gadījums var ļoti maldināt vienu otru tautieti, kas meklē labākus dzīves apstākļus.

Nav arī pareizi, ka te kādam latvietim būtu norentēta kāda lauku farma resp. farmas daļa, tāds gadījums ne man, ne citiem tautiešiem, kas jau te dzīvo ilgāku laiku, nav zināms.

Lankasteres latviešiem arī nav nekas zināms par Harisburgas un Lankasteres latviešu kopsanāksmi, kas 30. septembrī būtu izraudzījuši abu pilsētu latviešu kopu kopēju valdi.

Lankasteres un apkārtnes latviešu biedrība š. g. 26. aug. sasauca pilnu biedru sapulci, kurā tika izvēlēta jauna valde (jo es un pārējie valdes locekļi bijām iesnieguši atlūgumos). Lankasteres un apkārtnes latviešu biedrība no tās dibināšanas 1950. g. 24. jūnija saucās biedrība, nevis kopa.

A. Lauris

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Vašingtonas (D.C.) Latviešu Bbas jaunievēlētā valde konstruējusies un tagad darbojas šādā sastāvā: priekšsēdis Kārlis Kalniņš, vicepriekšsēdis A. Klaupiks, sekretārs G. Meierovics, kasieris A. Krasts, valdes locekļis un biedrzinis K. Karūsa un valdes locekļis R. Šillers.

Oktobŗa kārtējā sanāksmē mag. iur. et. oec. K. Karūsa referēja par „Sociālo apdrošināšanu Savienotās Valstīs un citās zemēs."

Vašingtonas Latviešu ev.-lut. draudze tagad kļuvusi neatkarīga no visām amerikāņu sinodēm un saimnieko pati savu ienākumu robežās. Draudzē uz 1951. g. 9. oktobri bija 178 pieauguši iesvētīti draudzes locekļi un 58 neiesvētīti jaunieši un bērni. Draudzes kasē uz 1. oktobri bija 647.87 dol. atlikuma, no kuŗiem 400 dol. draudzes pārvalde noguldījusi bankā.

No Nujorkas viesosies raksznieki: E. Kezbere, E. Raisters, V. Moora, N. Kalniņš un Edv. Mednis rakszinieku vakarā, Vašingtonā, D.C., š. g. 27. oktobrī. Rakstnieku vakaru rīko DV Apvienība. Noslēgumā paredzēts groziņu vakars, kuŗā piedalīsies arī rakstnieki. Sarīkojums sāksies plkst. 19 un tas notiks „Masonic Temple" zālē, 523 8. ielā N.E. Ieejas maksa pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $0.50.

Tais pašās telpās, svētdien, 11. novembrī, DV Apvienība rīko Lāčplēšu dienas atceres aktu. Aktā runās Lāčplēša kara ordeņa kavalieris A. Bulle. Māksliniecisķā programmā piedalīsies Vašingtonas latviešu ev.-lut. draudzes Jaunatnes pulciņš. Akta sākums plkst. 14. DV Apvienība laipni lūdz tautiešus apmeklēt šos sarīkojumus.

Indiānas valsts aizsardzības rūpniecības darbi nav vēl devuši jaunieceļotājiem gaidīto uzlabojumu. Izejvielu pārdalīšanas dēļ rūpnīcās mazākos centros vēl arvien atlaiž strādniekus, pirmām kārtām jaunpienācējus un ārzemniekus. Lielāks skaits strādnieku jau atbrīvots Ričmondā, Delfī un citur. Tagad šī parādība ķērusi arī vairākus latviešus Nukastlā. Šai pilsētiņā labi darba atalgojumi. Arī sievietēm bija iespējams fabrikās izpelnīt $1.20 stundā un vairāk. Jauniebraucējiem bija tikai grūti fabrikās iekļūt. Nukastlā vispār sajūtams tiem nelabvēlīgs noskaņojums. Vietējie brīnās, kāpēc latvieši savās ģimenēs runā latviski u.t.t. Šo iemeslu dēļ arī mūsu tautieši no šīs apkārtnes pārceļas uz citurieni. No apm. 70 viņu skaits pēdējā laikā sarucis uz 20.

Palikuši visvairāk tie, kam izdevies jau iedzīvoties, iepirktas mājas un izņēmuma veidā labs darbs (Meierovicu, Rozenfeldu ģimenes u. c.). Prombraucēji palaikam dodas uz lielākiem centriem, kur bez labākām darba iespējām ir arī lielāka savu tautiešu sabiedrība.

A. Vgs.

Grīnvillas (Ohaio) immigrantu apmācības kursi šoruden uzsākuši trešo darbības gadu. Kursos māca angļu valodu, Amerikas Sav. Valstu satversmi, ģeografiju, paražas, dziesmas. Izrāda filmas. Par brīvu strādā vietējie amerikāņu skolotāji uzņēmīgās Dītera jkdzes vadībā. Tiem ir arī dzīva interese par latviešu lietām, un kursi tādā ziņā ir vai šejienes vienīgais kontakts ar amerikāņu sabiedrību. Pašreiz kursu nodarbības notiek ik otrdienas Getisbergas bankas mājā.

DAUGAVAS VANAGI

ASV

Š. g. 13. okt. nodibinājusies DV kopa Milvokijā (Wis.). Par kopas priekšnieku ievēlēts Pēteris Rozkalns, 3123 N. 8th Street, Milwaukee, Wis.; par sekretāru Eduardu Peniķi, 2240 N. 17th Street, Milwaukee, Wis. Kopā ir 18 dalībnieku.

DV pilnvarotais Teobalds Novickis pārcēlies uz dzīvi: 405 Tompkins Street, Syracuse, N.Y., kur turpinās savus DV pilnvarotā pienākumus.

Par DV pilnvaroto iecelts Pēteris Šmits, 19 Prospect Street, Pougykeepsie, N.Y.. Lūdzam tautiešus Daugavas Vanagu un laikraksta jautājumos griezties pie pilnv. P. Šmita.

PĀRSKATS

par tautiešu aprūpei ziedotiem līdzekļiem un to izlietāšanu 1951. gada jūnija mēnesī.

1. IENĀKUMI

Ienākumi sastādās no zemāk minētiem ziedojumiem:

Austrums N., Boston, Mass., $5; Avotiņš Jānis, Kalamazoo, Mich., $1; Bergmanis Herberts, Kalamazoo, Mich., $1; Bērziņa Laima, Southhaven, Mich., $1; Billerts K., Danneville, N.J., $1; Braciņš Otto, Boston, Mass., $5; Braciņa Valda, Boston, Mass., $1; Braslovskis Gunārs, Kalamazoo, Mich., $2; Brants Olga, Pen Argyl, Pa., $2; Brieze Roberts, Boston, Mass., $1; Butlevics Helmuts, Roxbury, Mass., $2; Cates Herberts, Kalamazoo, Mich., $5; Dauge Arvids, Roxbury, Mass., $5; Demants Verners, Columbus, Ind., $2; Dunkulis V., Battle Creek, Mich., $2; Eglītis Alberts, Naltram, Mass., $5; Eglītis Edgars, Watertown, Mass., 5; Eglītis Jūlijs, Watertown, Mass., $5; Erglis Lilija, Old Greenwich, Conn., $1; Erglis Z., Boston, Mass., $1; Gailis Jānis, Kalamazoo, Mich., $2; Grauduņš Ludvigs, Roxbury, Mass., $5; Grīnblats Margrieta, Miami, Fla., $2; Grundsbergs Jānis, Ripon, Wis., $1; Ikstrums Jānis, Pullman, Wash, $2; Jansons Valdis, Roxbury, Mass., $1; Jenzis Jānis, Dallas Texas, $1.50; Jurjāns Jānis, Hairod, Ohio, $5; Kadiķis Arturs, Roxbury, Mass., $5; Kaivens A. Chicago, Ill., $2; Karitons Alfreds, Boston, Mass., $5; Kārkliņš Modris, New York, N.Y., $3; Kārkliņš Zigurds, Phoenixville, Pa, $1; Karps Jānis, Paw -Pa w Mich, $2; Kirkums Arvids, Boston, Mass., $2; Ķirsis Uldis, Boston, Mass., $2; Kronbergs Fricis, Osprey, Fla., $5 Kurcbaums Paulis, Boston, Mass., $5; Kušķis J. Grand Rapids, Mich., $5; Lapiņš Jānis, Kalamazoo, Mich., $5; Leimanis Eriks, Lowelltavs Farm, Wis., $1; Leimanis Pēteris, Roxbury, Mass., $1.; Līcis Nikolajs, Malden, Mass., $1; Lukāzis Jēkabs, Phoenixville, Pa.; $2; Malcenieks Arvids, Phoenixville, Pa., $1; Meiers Paulis, Boston, Mass., $5; Meliņš Milda, Kalamazoo, Mich., $2; Mēnesis Erika, Omaha, Nebr., $2; Metuzāls A., Yaungstown, Ohio, $5; Muižnieks Jānis, Watertown, Mass., $2; Nīcmānis Eriks, Delhan, Mass., $5; Osis Jānis, Kalamazoo, Mich., $5; Ozoliņš Ilga, Dallas, Texas, $1; Palcers Z., Boston, Mass., $3; Pētersons A. un T., Miami Beoch, Fla., $5.50; Pokornija Ruta, Paw Paw, Mich., $3; Prende Eda, Miami Beoch, Fla., $1.50; Purmalis Vanda, Sodus Mich., $5; Putniņš Jānis, New Hyde Park, N.Y., $10; Rava Alberts, Covert, Mich., $2; Rava Arturs, Kalamazoo, Mich., $5; Rinkus Verners, Kalamazoo, Micy. $3; Ritums Fricis, Kalamazoo, Mich., $1; Rozenbaums Arturs, Washburn, Wis., $1; Rubenis Jānis, Boston, Mass., $2; Sakne Paulis, Schoolcraft, Mich., $1; Saule Eduards, Boston, Mass., $1; Siliņš Rudolfs, Boston, Mass., $2; Sīlis Austra, Plainvill, Mich., $3; Sipols Ivars, Roxbury, Mass., $5; Šitka Voldemārs, Kalamazoo, Mich., $2; Šķerbele Jānis, Kalamazoo, Mich., $2; Skicis Gustavs, Kalamazoo, Mich., $2; Šleicere Elza, Cooperburg, Pa., $5; Stais Arturs, Kalamazoo, Mich., $1; Strads Jānis, Berkeley, Cal., $3.

Strauss Anna Pheoniksville, Pa. $1.00; Sūniņš Kārlis, Webster City Iowa $2.00; Tiliks Mārtiņš, Phoeniksville, Pa. $1.00; Tolkačova E., Columbus, Ohio $2.00; Upmanis Rasma, Kalamazoo, Mich. $3.00;

J. Vinters, kasieris
A. Lidacis, DV Pārstāvis ASV

(Turpinājum sekos)

DAUGAVAS VANAGU TORONTO NODAĻAS

GADA SVĒTKI

1951. gada 25. oktobrī, plkst. 19.30

UKRAIŅU NACIONĀLAS FEDERĀCIJAS NAMA 2 ZĀLĒS,
297 COLLEGE ST., TORONTO

Svētku programmā: 1. GARĪGAIS AKTS (Mācītāji A. Lūsis un A. Čops) jaunuzņemto biedru svinīgais solījums.

2. Valdes priekšsēža uzruna un apsveikumi

3. SVĒTKU KONCERTS: dziedās Ksenija Brante un Pēteris Geistauts. Pie klavierēm Marta Tūtere

4. KOPĒJS SVĒTKU AZAIDS UN DEJA
Deju atklās ar polonēzi. Pirmklasīga mūzika

Ieejas kartes koncertam un ballei $2.00; $1.50 un $1.00
Biedriem un kara invalidiem ieeja brīva.

Biļetes un galdiņi iepriekš pasūtināmi: Daugavas Vanagu grāmatnīcā — 238 McCaul St., tel. KI 6373 un Lotus puķu veikalā, 854 Bathurst St., tel. 3884.

(26) **Daugavas Vanagu Toronto nodaļas valde**

DV GRĀMATNĪCA TORONTO
P. O. BOX 84, TERM. "A" TORONTO, ONT

VIENMĒR KRĀJUMA
JAUNĀKIE LATVIEŠU GRĀMATU
APGĀDU IZDEVUMI

Pieņem pasūtinājumus latviešu periodiskiem izdevumiem
(32)

L. A. V.

Daugavas Vanagi BIEDRĪBAS BIEDRU BIEDRĪBAS BIEDRU BIEDRĪBAS BIEDRU

Andrejs Leiše

Latviskā gara patvērums

Ja daudzas sava rakstura īpašības, gan labas, gan sliktas, mēs nedzīvam izskaidrot ar latviešiem raksturīgo individuālismu un savrupību, tad tas ir tiesa. Bet ir tiesa arī, ka tiklīdz mēs nokļūstam svešā malā, tā alkstam pēc latviešu sabiedrības. Dažkārt mēģinājam tālu ceļu, lai satiktu tautiešus.

Vai nu tas ir latviešu dievkalpojums, kāds sarīkojums, sanāksme, vai vienkārši mēs braucam kāds pie cita ciemā. Esam priecīgi ne tikai par radu un draugu, bet par katru tautieti, ko satiekam. Mēs gan gribam dzīvot katrs savu dzīvi, bet tāpat gribam arī biežāk sanākt kopā un vislabāk jūtamies latviešu sabiedrībā.

Bet nu rodas vairākas grūtības. Pirmkārt, plašajās emigrācijas zemēs mums jādzīvo izklaidus un daudziem tuvākajā apkārtnē nemaz nav latviešu sabiedrības.

Otrkārt, ikviena zeme, kas mūs ir uzņēmusi kā immigrantus, grib mūs asimilējamies, lai kļūstam par tās zemes pilsoņiem. Viena grib to panākt ātrāk un neatlaidīgāk, otra to tik krasi neizrāda, bet vēlēšanās ir tā pati.

Tikai tagad visā pilnībā mūsu priekšā izveidojas jēdziens par latviskā gara, mūsu valodas un ieskumu nozīmi un šo augstāko vērtību saglabāšanu svešatnē.

Ceļš uz šo mērķi ir viens — apvienošanās latviešu draudzēs un biedrībās.

Reliģiskā pārliecība un Dieva pielūgšana savā valodā ir aizvien bijis pirmais motivs cilvēku apvienošanai draudzēs. To pierāda kristīgās baznīcas vēsture no senākiem laikiem. Arī šīs zemes agrāko laiku immigranti ir apvienojušies savās draudzēs un lūguši Dievu savā tēvu valodā. Ar to izskaidrojams lielais dažādu konfesiju skaits ASV.

Arī agrākos latviešu iecelotājus ASV un Brazilijā kopā saturēja un latvisko garu saglabāja tikai latviešu draudze. Visspilgtāki tas redzams Brazilijas latviešu kolonijās, kur pati izceļošana notika aiz reliģiskiem iemesliem.

Bet arī ASV pirmajām latviešu draudzēm un apvienībām jāpateicas par latviskā gara saglabāšanu tā saucamos veclatviešos. To mēs redzam Bostonā, kur latviešu ev.-luteriska draudze nodibinājās 1891. g., bet vēlāk Bostonas baptistu draudze. To redzam Ņujorkā un Čikāgā.

Kad Latvija tika proklamēta kā brīva valsts, tad ASV veclatvieši sastādīja delegāciju, kas griezās pie ASV prezidenta ar iesniegumu Latvijas atzīšanai, bet pēc atzīšanas Bostonas latviešu draudzes dibinātājam Jēkabam Ziebergam Latvijas valdība uzticēja pirmā Latvijas konsula pienākumus ASV.

Arī tagad šo veco ASV latviešu draudžu locekļi iet kopsolī ar jaunieceļotājiem un viņu organizācijām. Tas ļoti atvieglo un sekmē mūsu nacionālo problēmu risināšanu šinī zemē.

Tagad šīs draudzes ir izaugušas lielas un stipras. Tā, piem., Ņujorkas latviešu ev.-luteriskā draudzei tagad ir vairāk nekā 1.500 draudzes locekļu, neskaitot bērnus. Protams, arī jaunieceļotāji ir tanī skaitā.

Turpretim kādā citā ASV pilsētā, kuŗu vārdā neminēšu, 40 gadus atpakaļ dzīvoja apm. 100 latvieši, bet viņu domāšanu stipri ietekmēja sociālistiskās dogmas. Tādēļ arī viņu nacionālā apziņa nebija tik stipra, lai turētos kopā kā tautas un ticības brāļi. To taču vēl varētu uzskatīt kā atkāpšanos no Marksa mācībām...

Tādēļ viņi satikās tikai savās pansijās vai krodziņā, kur galvenais sarunu temats bija: „...visu zemju proletārieši apvienojieties..." Tagad par šiem latviešiem vairs nekā nedzird un latviešu tautai tie ir zuduši.

Vēl pirms 1 - 1 1/2 gadiem latviešu draudžu dibināšanai dažās AS valstīs nebija nekādu izredžu. „Ejiet amerikāņu baznīcā," latviešiem teica: „apmeklējiet amerikāņu klubus un biedrības, tā jūs un jūsu bērni ātrāk iemācīsities mūsu valodu un mūsu dzīves veidu. Jūsu nacionālās organizācijas būs jums tikai kavēklis šinī ziņā. Nedomājiet par tām..."

Tagad stāvoklis mainījies un visur vairs nav jāsastopas ar pretestību draudžu dibināšanā, kaut arī šai akcijai netiek izrādīta sevišķa labvēlība —pūlas atrunāt statūtos paredzēt tādus pantus, kas svarīgi latviskā gara stiprināšanai un kopšanai.

Ieteic no draudžu satversmes svītrot pantu par dievkalpojumu noturēšanu latviešu valodā. Kādam veclatvietim, personai ar nopelniem un vārdu amerikāņu sabiedrībā, kas šo jautājumu skaidroja attiecīgās iestādēs, pateikts, lai viņš tik daudz šinī lietā nepūlas, jo arī pats neesot visai cieši saistījies ar kādu draudzi.

Mūsu tautietis atbildējis, ka jau vairāk nekā 30 gadus viņš neesot dzirdējis dievkalpojumu tēvu valodā, tādēļ gribot gādāt, lai šinī zemē ieceļojušos tautiešus nepiemeklētu tāds pat liktenis.

Dažās valstīs tomēr sastopama lielāka pretestība latviešu draudžu dibināšanai. Tā Latvija—Brīvā Balss agr. numurā lasām, ka Apvienotās lut. baznīcas (ULCA) mājas misijas pārstāvis un Merilandes Sinodes prezidents no Baltimoras paziņojis māc. A. Veinbergam, ka Sinode materiāli neatbalstīs Vašingtonas latviešu ev.-lut. draudzi, bet ieteic latviešiem iekļauties turienes amerikāņu draudzē vai darboties kā sekcijai Augustanas baznīcā. Latvieši tomēr nolēmuši palikt savā latviešu draudzē, uzturēt to saviem līdzekļiem un neskirties no iecienītā mācītāja A. Veinberga, kuŗu Sinode grib pārcelt citur.

Tās pašas Apvienotās lut. baznīcas (ULCA) prezidents Dr. C. Freijs no š. g. 23.-30. jūl. Ženevā notikušajā Luterāņu Vispasaules Federācijas eksekūtīvās komitejas gadskārtējā konferencē uz Archibīskapa prof. Dr. T. Grīnberga prasību neapgrūtināt latviešu ev.-lut. draudžu darbību ASV un Kanadā, atbildējis, ka viņa baznīcas pārvaldē nepastāv tendence nomākt latviešu nacionālās draudzes.

Kā tas saprotams? Arī otrs amerikāņu pārstāvis Dr. P. Emzijs atzinis, ka izdarītas kļūdas, bet tagad arī amerikāņu ev.-lut. baznīca nolēmusi dot latviešu draudzēm AS Valstīs patstāvību.

Vērojot latviešu draudžu ciņu par savu patstāvību ASV un Kanadā, mūsu ev.-luteriskās baznīcas augstākais vadītājs archibīskaps prof. Dr. T. Grīnbergs minētā konferencē teica:

Mums, latviešiem, nav vairāk no dzimtenes atlicis, kā latviešu valoda mūsu dievkalpojumos un svētdienas skolās.

Archibīskapa tēva noteiktā nostāja, lai arī mums ir norādījums turēties pie savas latviešu draudzes un veidot tās patstāvību.

R. M. Rilke

PAZUDUŠĀ DĒLA AIZIEŠANA

Nu aiziet prom no visa sarežģītā,
kas reizē pieder mums un nepieder,
kas, līdzīgs dziļūdenim vecā akā,
mūs drebot atspulgo un pašu ainu jauc;
no visa tā, kas, līdzīgs dadžiem,
mūs cenšas turēt, aiziet prom,
un to un to,
ko neredzēja acs,
(tik apnicis tas bija un tik parasts)
vēlreizi uzlūkot to: bikli, mīļi,
it kā no jauna sākot, tuvumā,
un saprast nojaužot, cik vispārīgi
un pāri mūsu galvām sāpes nāk, —
— to pilna bij līdz malām bērnība —:
un tomēr iet, no roķas roku raut,
it kā ko dzijušu no jauna plēstu,
un doties: kurp? Uz nezināmu tāli,
uz kādu svešu, tālu, siltu zemi,
kas it kā kulise tad katrai dzīvei,
būs vienaldzīgi: siena vai ar dārzs.
Un aiziet: gan kādēļ? Dzīts dziņu,
nemiera un tikko jaustu miņu,
dzīts nesapratdams, citu nesaprasts!
To visu uzņemties un tomēr viegli
kam velti turamam laut kristi, lai —
tad mirtu vientuļš, nezinot kādēļ —
Vai tiešām ieeja tā jaunā dzīvē?

Atdzejojis R. Fridenbergs

Jānis Šķirmanis

Dostojevskis un krievu tautas liktenis

Vēstures tecējumā āziātiskie austrumi vairākkārt ir likuši Eiropai šausmās drebēt,un šodien to priekšā dreb visa pasaule. Āzijas draudīgā plašuma ordas savā laikā vēlās no rietumiem Čingishana, Jāņa Briesmīgā, Pētera Pirmā u. c. puļcinātas un vadītas. Šodien Sarkanais Kremlis vispasaules revolūcijas vārdā ar nedzirdētu terroru pret tā varā nonākušajām tautām, ar draudiem, viltu un meliem pret ārpasauli, sagatavojies izšķirīgam triecienam pret brīvo pasauli.

Pagājušā g. s. 70-tos gados sociālistiskās idejas Krievijā jau bija pazīstamas un lielāko pilsētu fabrikās darbojās revolūcionāru šūninas. To tuvākais mērķis bija visādiem līdzekļiem graut pastāvošo carisko iekārtu, lai izdevīgā brīdī sagrābtu varu savās rokās. Šie pagrīdes sarkanie pulciņi izpildīja un izplatīja proklamācijas, kūdīja strādniekus uz streikiem, sabotāžām, rīkoja atentātus, laupīšanas, dedzināšanas, sanāksmēs apsprieda un iztirzāja darbības paņēmienus un nākotnes komūnistiskas sabiedrības iekārtu. Cariskās Krievijas represijas pret katru brīvāku domu šo pagrīdes kustību pastiprināja. Krievijā bija pagrīdē ne tikai Marksa ideju paudēji un eventuālie īstenotāji, tur bija iedzīti visi, kas izteica kādu brīvāku domu, kas prasīja cenzūras mīkstināšanu, lielāku vārda un preses brīvību un kas savu neapmierinātību ar carisma režīmu nepratа vai negribēja slēpt. Visus šos neapmierinātos komūnisti viegli izmantoja saviem mērķiem un iejūdza savā vezumā.

FRICIS FREIDENFELDS

Latviešu Preses Biedrība kopā ar Daugavas Vanagiem 27. oktobrī rīko Amerikas latviešu dzejnieka Frīča Freidenfelda 65 g. jubilejas vakaru Bostonā, 1140 Columbus Ave. Par jubilāra dzīvi un darbiem referēs rakstn. Olģerts Liepiņš, savus dzejoļus lasīs jubilārs.

Šinī laikā, t.i., pagājušā g. s. 70-tos gados, krievu dvēseles lielais tulks un tās likteņa pareģis Dostojevskis ar apbrīnojamu tālredzību un noteiktību paredzējis komūnisma nenovēršamu tuvošanos un tā būtību. Viņš dziļi sāpīgi izjuta Krievijas iekšējo vājumu un tās strauju slīdēšanu uz tumšo, traģisko dvēseli un lielo postu, kurp tā viņu ved. Romānā „Idiots" viņš raksturīgi saka: „Plaša ir krievu dvēsele, tikpat plaša kā viņu zeme, un ļoti noskaņota visam fantastiskam un nekārtīgam," un romānā „Velni": „Krievu cilvēku dziļi iepriecina katrs satraukums, jukas un nekārtība." Viņš nesaskatīja krievu tautā garīgus spēkus, kas būtu spējīgi pretoties un novērst tuvojošos nelaimi. Vienīgi pareizticīgo Dievs un gods vēl kaut cik iegrožoja un atturēja krievu tautu no mešanās tumšo dēku bezdibenī. Pa lielākai daļai tikai vienkāršā tauta turējās pie savа Dieva, ko pat zemnieku reformas jau iespēja ievērojami iedragāt un sašķobīt.

Dostojevskis nemaldīgi paredzēja, ka taisni pret šiem cietokšņiem, ja tos tā drīkstētu nosaukt, komūnisms vērsīsies vispirms. Romānā „Velni" šatovs saka: „Ja Krievijā sāks nostiprināt komūnismu, tad katrā ziņā sāks ar ateismu."

Nepilnus 50 gadus vēlāk komūnisti padzina krievu tautu no baznīcām, piesmēja tās dievus un apgānīja svētnīcas. Goda vietā tie izsludināja negodu. Tumša, nabaga un bezspēcīga Krievija soļoja pretim savam nenovēršamam liktenim.

Dostojevska romānā „Velni" šigalevs izstrādājis nākošās sabiedrības sociālo iekārtu. Ievadā šigalevs saka: „...Visi sociālo sistēmu autori, no seniem laikiem līdz mūsu dienām 187.. gadam, bija sapņotāji, pasaku sacerētāji, ar sevi pretrunās nonākušie muļķi. Tie dabas zinības nav izpratuši, nerunājot nemaz par savādo dzīvnieku, ko sauc par cilvēku. Platons, Russo, Furje — alumīnija kolonnas, tas viss derīgs tikai zvirbuļiem, bet ne cilvēku sabiedrībai. Es lieku priekšā manu pašа pasaules iekārtas sistēmu. Ārpus manas šīs sabiedriskās formulas nekādas citas vairs nevar būt. Mana sistēma dibināta uz neierobežota despotisma." Pēc šīs sistēmas visi cilvēki vai sabiedrība iedalās divās vienlīdzīgās daļās: viena desmitā daļa bauda personas brīvību un neierobežotas tiesības pār pārējām desmitām. Šim 9/10 pilnīgi iznīcināms viss personiskais un tie pārvēršami par ganāmpulkam līdzīgu baru. Īstenojot šo despotisma sistēmu, simts vai vairākiem simtiem miljonu būs vienkārši jānogriež galvas. Ievedama pilnīga vienlīdzība, visi vergi taču verdzībā vienlīdzīgi. Ganāmpulkā jābūt vienlīdzībai. Visupirms pazemināms zinātnes un izglītības līmenis. Jāiznīcina slāpes pēc izglītības, jo tās ir aristokratiskas. Tāpat iznīcināmi visi talanti un apveltītie ar augstākām spējām, jo tie jauks vienlīdzību.

(Nobeigums sekos)

MAROKAS BAIGAIS

(Dažas atmiņas par Miervaldi Ādamsonu.)

Tuvojoties 11. novembrim, kad visu mūsu domas vēršas pie Lāčplēša sekotājiem, visvairāk mani saista kāda karavīra tēls, par kuŗa gaitām vijās un vijās stāsti un nostāsti — līdzīgi leģendām. Volchova, Opočka, Lubāna un Džūkste — katra šī vieta saista arī viņa vārdu. Miervaldis Ādamsons, Latviešu leģiona 19. divīzijas kapteinis, bruņinieka krusta kavalieris. 1945. g. 8. maija liktenīgajā dienā palicis Kurzemē pie saviem zēniem un, kā vēlākās ziņas vēstī, pievienojies partizāniem Kurzemes mežos.

I

„Iepazīšanās" ar Baigo

1944. gada februārī, kopā ar citiem apmācības rotu karavīriem, kas bija izkaisīti telpā Gačina—Luga, pēc Gačinas pārrāvuma, atgriezāmies uz baļķiem pie-lādēta ešelona caur Valku Rīgā. Šeit pašreiz formējās 44. pulks, plkv.-ltn. R. Kociņa vadībā. Tiku iedalīts III (vlt. Sūnas) bataljonā, 9. (Ādamsona) rotā.

Tā kā pēc atgriešanās no Krievijas mēs jau puslīdz jutāmies kā „vecie", tad lāgā uz apmācībām prāts „nevilka". Man kā par laimi bija saindējusies roka un tā nu to mierīgs auklēju. Artilerijas kazarmju otrā stāva lāviņā. Jāatzīstas, ka augstāku „priekšniecību" par rotas rakstvedi vēl netiku redzējis. Tādi „vecie" mūsu vadā mēs bijām kādi četri. Kad nu „jaunie" bija aizgājuši uz apmācībām, „vecie" posāmies „izlūkgājienā" — apkārtnes pētīšanai. Toreiz bija izdota vesela kartīte kuponu — kūkām un cepumiem. To varēja reālizēt vienīgi pilsētā. Slīmiem, kā tas zināms, neviens atļauju pilsētas apskatīšanai nedod. Tad nu vajadzēja atrast citu izeju. Kādu gabalu no galvenajiem vārtiem tā arī atradās un pa to (sētā izplēstu caurumu) tad nu četri „vecie" aizgāja savā pirmajā „brīvsolī". Viss ritēja kā pa diedziņu — konditoreju atradām, kūkas arī. Sākām atceļu uz tramvaja piestātni. Tā labā omā ejot, redzam: nāk pretim divi augstākas „činas" instruktori, ar sidrabotām akselbantēm pār pleciem. Nosveicinājām braši, varbūt par daudz labi, jo kungiem instruktoriem labpatikās apprasīties par mūsu atvaļinājuma papīriem. Mums, protams, papīru, izņemot kūku kartīšu pasaknes, nebija nekādu. Instruktoru kungi bija patrulā un mūs ar lielu laipnību nogādāja „krātiņā", kur priekšā bija kūku, meitu un cita labuma meklētāji. Dzīve bija drūma un tumša. Paldies Dievam, ka tā neilga vairāk par vakaru. Vakarā „melnā Berta" mūs kā kungus noveda uz Krusta baznīcas kazarmām. Tur mūs atkal sadalīja pa rotām. Ar kūku pakām padusēs — tādi tur nu mēs stāvējām sava rotnieka kancelejā un gaidījām viņa ierašanos — tā sakot pirmā priekšā stādīšanās vizītē. Pēkšņi atsprāga durvis, mēs nostiepāmies kā vien varējām, un tur nu viņš bija — leitnants Miervaldis Ādamsons, saukts Marokas Baigais, Ādams vai vienkārši Baigais. To gan mēs uzzinājām tikai vēlāk. Es biju pagadījies tā patuvāk viņam. Te gaisā kaut kas tā kā nosmiukstēja, pēkšņi un asi iesāpējās vaigs un kad atjēdzos, redzēju, ka leitnanta kungs sniedz man ar vienu roku manas brilles, otru izstiepis sveicienam, sak: „Ādamsons, tā, nu būsim draugi un ar to viss cauri." Tā tas arī bija — vēlāk frontē, pildot viņa kaujas zinņeša pienākumus un vēl vēlāk citādi sastrādājot, mēs bijām tiešām draugi. Tas „cauri" nozīmēja, ka par brīvsoli nebija jātup arestā, sodu neierakstīja karavīra personas apliecībā, ar vārdu sakot, plauka kā vienīgais sods izpirka visu. Kā viņš pats vēlāk teica — nesabojāja „karjēru".

II

Pie Veļikajas

Martā mēs atradāmies Opočkas frontē uz Veļikajas krasta. Kā jau teicu, te biju Ādama kaujas ziņnesis. Dzīvojām visi vienā bunkurā Ādams, rotas rakstvedis — Ādama iesaukts par Kulša tantu, personīgais ziņnesis, saukts Knopīte, un es ar pavārdu „Mazais".

Tā kādu vakaru Ādams ar Knopīti bija aizgājis pārbaudīt postenus, Kulša tanta uz bataljona stābu viņpus upei, es dežurēju pie lauku telefona. Te paveras durvis un tajās parādās pulka komandiera stāvs, tikko puskrēslā jaužams. „Kur rotas komandieris?" atskan parupja balss. „Pārbauda postenus, pulkveža kungs" — un adjutanta pavadīts, pulkvedis pazūd krēslā. Pēc kāda laika pārrodas Ādams un pukojas: „Velns, kā nu iekritu". Izrādās, viņš pa krūmiem sprauciens no kraujas lejā, kad izdzirdis kādu saucam: „Hei, kas tur nāk?" Kā parasti, diezgan lielu muti, Ādams atteicis: „Kas Tev par daļu?" „Pieeju klāt," viņš saka, „nu tikai pamanu, ka tas pulkvedis." Ādamam tas bija piedodams — vienu aci tas bija atstājis Volchovā. (Nobeigums sekos)

SPORTS

LATVIEŠU SPORTA KOPU UN SPORTISTU REĢISTRĀCIJA KANADĀ

Lai gūtu pilnīgu pārskatu par Kanadas latviešu sporta kopām, sportistiem un sporta darbiniekiem un lai mūsu sports Kanadā būtu tiešām organizēts un saskaņots, Latviešu Sporta Apvienība Kanadā lūdz reģistrēt visas latviešu sporta kopas un sekcijas, neatkarīgi no skaitliskā sastāva. Tāpat lūgti reģistrēties visi sportisti un sporta darbinieki, kā tie, kas ir kādā sporta grupā, tā arī tie, kas pagaidām nevienā latviešu sporta kopā nav, bet vēlas piederēt pie Kanadas latviešu sportistu saimes.

Ir iespiestas un sporta kopām, kas paziņojušas savu sportistu skaitu, jau izsūtītas sportistu un sporta darbinieku reģistrācijas kartītes, kuŗu maksa noteikta tikai $0,50 gadā un derīgums līdz 1952. gada 31. decembrim.

Šīs reģistrācijas kartītes ir nepieciešamas ikvienam sportistam un sporta darbiniekam, kas vēlas piederēt pie Kanadas latviešu sportistu saimes, un neviens sportists vai sporta darbinieks nevar būt biedrs kādā latviešu sporta kopā, kā arī negūst starta tiesības bez šīs kartītes

LSAK lūdz visas sporta kopas, kās to vēl nav izdarījušas, paziņot LSAK biedrzinim J. Pālēnam (303 Shaw St., Toronto, Ont., tel. LO 9770), cik apm. kartīšu tām būtu vajadzīgs. Pēc kartīšu saņemšanas tās tūlīt izpildāmas un izsniedzamas kopas sportistiem. Reģistrēto sportistu saraksts, minot izsniegto reģ. kartīšu numurus, vārdus, uzvārdus, dzimšanas datus un dzīves vietas, līdz ar iekasēto reģistrācijas maksu, piesūtāms LSAK biedrzinim.

Tiem, kas nepieder ne pie vienas latviešu sporta kopas, reģistrācijas kartītes pieprasāmas tieši no LSAK biedrziņa.

Visas sporta kopas lūgtas paziņot savu pašreizējo valžu un revīzijas komisiju sastāvu, tāpat arī sekciju vadītāju vārdus, un turpmāk savlaicīgi informēt par notikušajām pārmaiņām.

Kopas, kas vēl nav oficiāli nodibinājušās, lūgtas to nekavējoties izdarīt un dibināšanas protokolu piesūtīt LSAK.

o

Kirkland Lake's latviešu sporta kopas vieglatlēti sacentušies pieccīņā, kuŗu vienīgais beidzis Valdis Teteris, paliekot nedaudz punktus aiz O. Feldmaņa šogad reālizētā trimdas labākā sasniegumа Teteris, uzrādot trīs sacensībās labākus rezultātus par Feldmani, sasniedzis: tāllēkšanā 6,10 m, diskā 28,96 m, 200 m 24,8 sek., šķēpā 38,16m un 1500 m skrējis 4:23,2 min. Ozoliņš tālumā lēcis 5,16 m, bet 1500 m skrējuši — Gremze 5:11,8 min., Dzērvīte 5:29,6 min. Ja laika apstākļi atlaus, Kirkland Lake sportisti vēl rīkos sacensības trīssolīlēkšanā, 3000 un 5000 m skrējienos. Kopas iekšējā šacha turnīrā pašlaik vadībā Silķe un Šēnbergs.

o

No Anglijas uz Kanadu šinīs dienās ar kuģi izbraucis basketbolists un sporta darbinieks Raimonds Bulte. Viņam 4. dec. sekos vieglatlēts Bergvalds. Abi domā apmesties Toronto.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

Franču peldēšanas pasaules rekordista Alekša Jani nepilngadīgā māsa Žinete vienas nedēļas laikā sasniegusi trīs jaunus Francijas rekordus peldēšanā. Kraulī 500 m viņa veikusi 6:47,9 min., 400 m 5:16,3 un 200 m 2:28,4.

*

Anglijas galda tenisisti Drezdenē pieveikuši Saksijas izlasi ar 10:0, kamēr Berlīnē angļi pret Vācijas izlasi panākuši 5:0.

o

Vācietis Heins ten Hofs kļuva par Eiropas smagā svara boksa meistaru, pieviecot 15 gājienu ciņā pēc punktiem bij. čempionu angļi Gardneru. Ciņas pēdējā trešdaļā Gardners bijis tuvu k.o. Vācieši priecājas par iegūto meistartitulu, ko ilgu laiku turējuši vācieši Millers, Koeblins, Lazeks, Hensers un Šmelings.

o

Pasaules visu laiku slavenākā futbola vārtsarga spāniešа Ricardo Zamorra dēls, kam ir arī tēva priekšvārds, sācis staigāt sava slavenā tēva pēdās, sargājot Salamankas futbola kluba vārtus.

*

Aravā Vācija rokas bumbas spēlē pārspēja Šveices vienpadsmitu ar 20:12.

o

Parīzes—Barselonas un Štutgartes pilsētu sacīkste vieglatlētikā, kas risinājās Barselonā, beidzās ar parīziešu uzvaru, kamēr Štutgartieši ieguva 2. vietu. Vācu slavenais sprinters Zandts 200 m skrēja 21,7 sek., kamēr 800 m neviens nespēja aizkavēt franču pašlaik labā vidusdistanču skrējēja Clare uzvaru — 1:52,6 min.

o

Vācu ievērojamā daudzcīnniece un rekordiste Marija Sander—Domagalla pārspējusi pirms dažām nedēļām Lenas Stumpf sasniegto vācu rekordu pieccīņā par 55 p. Viņas rezultāti: 200 m — 25,1 sek., 80 m barjēros — 11,3 sek., tāllēkšanā — 5,70, augstlēkšanā — 1,43 m un lodē — 11,75 m.

*

Holandes—Vācijas valstu sacīkstē maratonskrējienā Veclārā holandieši izcīnīja abas pirmās vietas un līdz ar to uzvaru pret vāciešiem Van der Zante 42 km skrēja izcilā laikā 2:38:14 st. 2) hol. Oberdicks 2:42 st., 3) vācietis Kuderski 2:42:35 st.

o

Zviedrija, kas pēd. olimpiskās spēlēs uzvarēja futbolā, pašlaik gatavojoties Helsinkiem, nevēlas futbola valsts sacīksti pret Vāciju. No Zviedrijas—Vācijas līdzšinējām 15 valstu sacīkstēm zviedri uzvarējuši 8, kamēr 2 spēles beigušās neizšķirti.

AMERIKĀŅU IKDIENAS DZĪVE BEZBOLA UN FUTBOLA ATMOSFAIRĀ

Septembra beigas un oktobra sākums caurmēra amerikānim sniedz spriegus brīžus, jo tajā laikā parasti noslēdzas profesionālā bezbola sezona un sākas kolledžu futbola (Eiropā to sauc par regbiju) sezona.

Faktiski jau visu vasaru profesionālais bezbols saista amerikāņu uzmanību. Ikdienas, no aprīļa līdz oktobrim, 59 profesionāļo līgās, no krasta līdz krastam, notiek sacensības. Kāpinājums rodas sezonas noslēgumā, kad abu lielāko un spēcīgāko līgu: nacionālās un amerikāņu, uzvarētāji sāk sacensības pasaules meistarības izcīņā. Šogad šo sasprindzinājumu vēl palielināja rets notikums, jo nacionālās līgas favorītu — Bruklīnas Dodžerus — pēdējā posmā sāka iedzīt Ņujorkas Džianti. Kārtējo spēļu noslēgumā abas vienības bija ieguvušas vienādu punktu skaitu. Džianti panāca gandrīz neiespējamo, jo apm. mēneša laikā tie atguva 13 1/2 punktus, uzvarot apm. 90% sacensībās. Atzīmējams, ka caurmērā labākās vienības sacensībās spēj uzvarēt tikai pa 60%. Dramatiski risinājās Dodžeru pēdējā kārtējā sacensība ar Filadelfiju. Spēles normālais laiks beidzās neizšķirti 8-8 un tikai 14. gājienā Dodžeri ieguva uzvaras punktu. Šī ciņa ilga 4 1/2 stundas, kamēr normālie 9. gājieni parasti ilgst apm. 2 stundas.

Nacionālās līgas pārspēlēs Džianti uzvarēja Dodžerus 2-1, 0-10 un 5-4. Pēdējā sacensībā Dodžeri atradās 4-2 vadībā, kad Džiantu pēdējā spēlētāja sistā bumba ielidoja skatītāju sēdekļos, un šis sitiens deva iespēju arī diviem iepriekšējiem Džianta spēlētājiem, kas atradās bazēs, iegūt 3 punktus un līdz ar to uzvaru.

Amerikāņu līgā trešo gadu pēc kārtas uzvarēja Ņujorkas Jenkiji.

Pasaules 48. meistarības izcīņa, jeb, kā amerikāņi, saka, „Worlds Series" sākās 4. oktobrī Ņujorkā, pie kam Jenkiju pretinieks kļuva zināms tikai dienu iepriekš, kad Džianti ieguva savu otro uzvaru. Nacionālās līgas izšķirējā ciņā Jenkiji, kas pasaules meistartituli ieguva arī pagājušā gadā, pieveicot 4 spēlēs (pasaules meistarībā vienībai jāuzvar 4 no 7 spēlēm) Filadelfiju, līdz ar to ieguva 3 dienu atelpu.

Šogad pasaules meistartitulu atkal ieguva Ņujorkas Jenkiji, uzvarot Džiantus ar 4:2. Pasaules meistarības spēlēs šogad varēja vērot televīzijā arī rietumu piekrastē dzīvojošie. Pēc AP ziņām šīs sacensības noraudzījušies apm. 30 milj. skatītāju. Bez tam pilsētu radio veikali un citas firmas bija izlikušas uz ielām skaļruņus, lai arī ikdienā aizņemtiem būtu iespēja sekot šīm lielajām spēlēm šajā amerikāņu nacionālajā sporta veidā.

Vēl nezinot uzvarētāju bēzbolā, sākās futbola sezona. Pretēji bēzbolam šeit lielāko popularitāti ieguvušas skolu komandas. Parasti skolu lielās sacensības Klīvlandē, Filadelfijā, Mineapolē, Losandželosā vai Sietlā saista no 50 līdz 80 tūkstošus skatītāju. Kolledžas un universitātes meistarību izcīna tikai pa apgabaliem. Atzīmējams, ka notiek arī vairākas starpgabalu skolu dráudzības sacensības, kuŗas noskaidro komandu stiprumu visas nacijas apmērā.

Jau pēc pirmām sacensībām AP sporta redaktori izdarīja balsošanu, lai noteiktu spēcīgākās vienības Sav. Valstīs. Pašreiz pirmā vietā izraudzīta Mičigānas valsts kolledža seko Kalifornijas, Tenesī un Kentuki universitātes.

Domājams, ka šogad atkal labus panākumus gūs Notre Dame kolledža. Tā pagājušā gadā gan negūva ievērojamus rezultātus, bet pirms tam 3 gadus no vietas tā nezaudēja nevienu sacensību.

Nevien iepriekš pieminētās lielpilsētās, bet gandrīz ikvienā Sav. Valstu pilsētiņa, kuŗā atrodas vidusskola, iknedēļu notiek futbola sacensības, kuŗās nereti noraugās vairāk skatītāju kā pilsētiņā reģistrēts iedzīvotāju. Ls.

PASAULSLAVENĀ VIENĪBA

Toronto volejbolistu pretinieks Toronto Centr. YMCA sarīkojumā

SESTDIEN, 27. okt., plkst. 20. Centr. YMCA, 40 COLLEGE St., LIELAJĀ VINGROTAVĀ

VOLEJBOLA TURNIRS, kuŗā piedalīsies: a) amerikāņu otrā labākā vienība. — Springfildas universitāte; b) Montreālas Mc Gill universitātes izlase; c) Toronto Centr. YMCAs igauņi; d) Toronto Centr. YMCAs latvieši.

SVĒTDIEN, 28. OKT., TURPAT, PLKST. 13

VOLEJBOLA SEMINĀRS

kuŗu vadīs SPRINGFILDAS Universitātes sporta direktors prof. M. L. VALTERS, iepazīstinot ar volejbola piespēles, aizsardzības un uzbrukuma techniku.

Iespējama arī volejbola filmu demonstrēšana.

Ieejas maksa turnīrā, ieskaitot semināru, $1, tikai semināŗā 50c

ŠORUDEN

Daugavas Grāmatu Klubā

5 LATVIEŠU AUTORU DARBI SKAISTOS DGK SĒJUMOS

VERONIKA STRĒLERTE

GAISMAS TUKSNEŠI

Šai jaunajā krājumā Strēlertes dzeja kļuvusi vēl īrākā, caurspīdīgāka, vēl smalkāk kalta. Iznāk oktobrī.

Broš. $2.—, C $2.10,
Ies. $2.75, C. $2.85.

ALFREDS DZIĻUMS

VAKARS UZ EZERA

Tornas grāvraču autors šoreiz tēlo drāmu, kas norisinājās kādā latviešu lazaretē kapitulācijas dienās. Iznāk oktobrī.

Broš. $1.80, C $1.90
Ies. $2.50, C $2.60

ERIKS ĀDAMSONS

SAPŅU PĪPE

Pēdējie dzejoļi. Sakārtojis Andr. Johansons. **Tā ir neikdienišķa grāmata, kur lietu vienīgā mēraukla ir skaistums, kur autors pārvērtis par skaistumu visu, kam pieskāries.** Iznāk oktobrī.

Broš. $1.80, C $1.90
Ies. $2.50, C $2.60.

RICHARDS VALDESS

JŪRAS VILKI

Vīrišķīgs jūrnieku spēks, briesmas, bezbēdīgi vienkārši joki, balto nakšu nostalģija svešās piekrastēs mainās cits caur citu tās dēkaināās paaudzes dzīvē, kas lika pirmos pamatus latviešu uzņēmībai. Iznāk novembrī.

Broš. $2.50, C $260,
Ies. $3,25, C $3,35

ALEKSANDRS ČAKS

MANA PARADĪZE

ar NIKLĀVA STRUNKES 8 daudzkrāsainām un 8 vientonīgām illustrācijām. Otra grāmata Daugavas grezno grāmatu serijā. Tipografiskā apdarē un illustrācijās pārspēj Pasaku lugas. Tikai iesieta. Iznāk novembrī.

DGK dalībniekiem: $5.-,
Atklātā tirgū: $6.-

DGK dalībnieki iegūst skaistu sējumu par brošētas grāmatas cenu, **nododot pasūtinājumu** nekavējoties, ne vēlāk par 15. novembri, un iemaksājot tieši apgādam (ar International money order'u, čeku, utt.) vai pārstāvjiem:

Kanadā Mr. V. Ziedinš, 92, Morse St., Toronto Ont.,
ASV Mr. J. Porietis, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Uz pasūtinājuma lūdzam atzīmēt burtus **DGK.** Grāmatas saņemsit no apgāda tieši. Pārsūtīšanas izdevumi Jums nav jāmaksā. Par grāmatu kluba dalībnieku (bez kādām saistībām) var kļūt, izdarot pasūtināj. ar atzīmi DGK, vai vienkārši atrakstot kartīti.

NEPALAIDIET GARĀM ŠO IZDEVĪBU!
Būs daudzi grāmatu draugi, kas gribēs sev visus 5 sējumus. Iemaksājot tagad (bet ne vēlāk kā 15. nov.) tos iegūsit par **$11.00**
Uz pasūtinājuma lūdzam rakstīt: Par 5 DGK latviešu grāmatām.

D A U G A V A

Stockholm, Sweden
Garvargatan 11, I

(22)

FRANK VASS, B. A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 403, TORONTO. ONT.
College un Spadina ielu stūrī,,
Telefoni: birojā — Kl 4989, dzīvoklī — MI 9352

Ir pienācis laiks padomāt par

ZIEMSVĒTKU DĀVANĀM

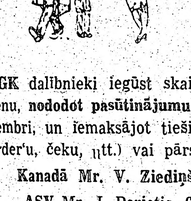

Jūs atradīsit pie mums lielā izvēlē Eiropas mākslas amatnieku darinātus priekšmetus dāvanām kā:

SKAISTUS ĀDAS izstrādājumus ar latviskiem ornamentiem, **FOTOGRAFIJU ALBUMUS, VĒSTULU MAPES, NAUDAS PORTFEĻUS, NAUDAS MAKUS, GALDA BLOKUS, ADĪTAS un AUSTAS LIETAS, KOKGRIEZUMUS, KERAMIKU, IZSTRĀDĀJUMUS SUDRABĀ** un daudz citu. Atcerieties savu piederīgo un draugu **VĀRDA** un **DZIMŠANAS, IESVĒTĪŠANAS** un **SADERINĀŠANĀS** gadījumus ar tautiskām piemiņas lietām. Lūdzu mums pieprasīt drīzumā izdodamo bagātīgi illustrēto katalogu latviešu valodā.

MĒS ESAM

LATVIEŠU SKAŅU PLAŠU

78 RPM SADALES CENTRS.

Bagātīgā izvēlē arī Eiropas klasiskās un populārās skaņu plates, kas iespēlētas it īpaši Vācijā, Austrijā un Šveicē. Dabūjami arī 33 RPM un 45 RPM ilgspēlētāji (Long Plyers),, koferveidigię un radio plašu spēlētāji (gramofoni).

Lūdzam apmeklēt mūsu izstādi un pārdošanas vietu, kas atvērta katru darbdienu no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā

MĀKSLAS AMATNIECĪBA

WALTERS KOPPELS

609 YONGE ST., TORONTO, ONT., CANADA. — Tel. PR 4596

(47)

AIZ DZELZS AIZKARA

AI SISTĒMA, AI POSTS!

Nav nekā garlaicīgāka kā lasīt Padomju Savienības autoru sājās slavas dziesmas savam allaž ģeniālam Staļinam, savai allaž visuvarenai komūnistu partijai un saviem allaž milzīgājiem sasniegumiem un vēl milzīgākiem pārsniegumiem, ko allaž izteic mistiskos nosimtos, ko neviens mirstīgais nespēj pārbaudīt un, kas bēgtin bēg no salīdzinājuma ar rūpju nomākto ikdienišķo patiesību. Vienīgais, kas padomju presē diezgan raiti lasās, ir „paškritikas" par režīmu, „paškritikas," kas vadoņu kļūdas novada uz grēka āžiem zemākajās padomju valdības piramides pakāpēs.

Šais kritikās mēs tieši saskaramies ar dzīvi, kāda tā ir, nevis tādu, kādu to Maskavas varenie vēlētos redzēt.

Sniedzam tādēļ mūsu lasītājiem negrozītā veidā Cīnas 31. augusta numurā ievietoto A. Sūnas rakstu „Abrenes rajonā jānovērš trūkumi kulšanas organizācijās":

Kalinina vārdā nosauktais lauksaimniecības artelis pirmais Abrenes rajonā norēķinājās ar valsti lauksaimniecības produktu piegādē. Maizes labības piegādes plānu izpildījuši arī kolchozi „Vernij Trud", „Gaišā nākotnē", Lenina vārdā nosauktais lauksaimniecības artelis un citi.

Taču rajons visumā stipri atpaliek ražas novākšanā un labības piegādē. Kolchozi noplāvuši vairāk nekā 3500 ha ziemāju, bet tikai nedaudz vairāk kā puse no šīs labības savesta kulšanas vietās. Apkults vēl mazāk — tikai trešā daļa. Tas tāpēc, ka no 65 kulmašīnām dienā strādā tikai puse. Viļakas MTS direktors b. Baranovs pirms ražas novākšanas gan apgalvoja, ka visas mašīnas esot kārtībā. Bet izrādījās, ka tā ir tukša lielība. Tā kolchozā „Rita blāzma" trīs dienas kulšanu nevarēja uzsākt tāpēc, ka sabojājās traktors. Uz turieni izbrauca MTS direktors, galvenais mechaniķis un vēl daži citi specialisti. Traktoru vini salaboja un aizbrauca. Bet kad sāka kult, izrādījās, ka arī kulmašina nav kārtībā, ka tā nepārbaudīta laista darbā. Atkal bija jābrauc pēc mechaniķiem.

Kulmašīnas strādā pilnīgi bez plāna. Tā kolchozā „Brīvība" visi noplautie rudzi bija savesti kulšanas vietās. Dažas dienas MTS kulmašina tur kūla, bet tad traktoru aizbrauca uz citu kolchozu un kulšana apstājās. Kad to atkal uzsāks, neviens nezina.

Savāds stāvoklis radies Šķilbēnu MTS. Sanemtās 10 kulmašīnas te strādā labi. Bet nelaime tā, ka daži kolchozi tām nepiegādā pietiekami daudz labības. Labākā šīs stacijas kulmašīnas vadītāja Raisa Brusova stāsta:

— Ar kulmašīnu „Imanta-42" varu stundā iekult tonnu un pat vairāk graudu, bet ko lai es daru, ja mašīnai bieži jāstāv dīkā. Kolchozi nepieved labību.

Kolchozā „Borec" un „Puti Iliiča" kul tikai dienā. Divām mašīnām trūkstot cilvēku. Patiesībā te cilvēku ir vairāk nekā vajag. Piemēram, pirmajā brigadē ap 80 kolchoznieku var piedalīties kolchoza darbos, piektajā pat vēl vairāk. Spēcīgas, cilvēku bagātas ir arī citas brigades. Te viegli var organizēt pastāvīgu kūlēju brigadi, divām mainām. Bet par šādām brigadēm un darbu divās mainās te neviens nerūpējas un rajona vadošās organizācijas arī stingri to neprasa.

Tikai nedaudzos Abrenes rajona kolchozos, kā piemēram kolchozā „Bolševiks, „Zelta Vārpā" un „Gaišais rīts", kulšana norit nepārtraukti. Taču rajona lauksaimniecības nodaļas darbinieki nepropagandē šo kolchozu pieredzi, nepalīdz visos kolchozos organizēt pastāvīgās kūlēju brigades un kulšanu divās mainās, pēc grafika, pēc noteikta plāna.

Tiesa, 23. augustā partijas rajona komitejas birojs atzina ražas novākšanaas un labības piegādes gaitu par neapmierinošu un nosprauda konkrētus pasākumus, kā stāvokli uzlabot. Tagad jau labības pieņemšanas punktos kolchozi dienā pieved 60—80 tonnas graudu. Taču arī te vēl ķeras. Tā Vecumu labības pieņemšanas punktā nav gaismas. Naktī punkts graudus nepieņem. Bija gadījums, ka kolchozs „Komūnars" 26 pajūgos un automašīnā pieveda labību, bet nostāvēja punktā visu nakti. Pieņemšanas punktam nav ierīkota arī piebrauktuve automašīnām. Maisi iānes uz muguras ap 300 metrus tālu. Tāpat punktā nav kārtīgu svaru. Tie pastāvīgi jāstumda un jākrata, lai kaut cik pareizi uzzinātu pievestās labības daudzumu. Graudu tīramās mašīnas arī nedarbojas.

Pēdējās dienās, kad labības pievedumi pastiprinājušies, kolchozniekiem ilgi jāgaida, kamēr pienem labību. Pieņemšanas punkta vadība varēja uz speciālas plāksnes uzrakstīt rādītājus, kādi kolchozi labības piegādē izvirzās priekšgalā un kādi atpaliek. Bet tādu nav. Kolchoznieki neredz pie noliktavas sienām nevienu lozunga vai plakata. Nav arī laikrakstu un grāmatu.

Jāmobilizē visi spēki, lai trūkumus likvidētu līdz galam un Abrenes rajons izkļūtu no atpalicības."

Bez komentāriem.

TAUTIEŠI

Nodrošiniet savu materiālo labklājību un ceļu uz dzimteni

Iegādājoties nekustamu īpašumu.

Draudzīgus pakalpojumus un piedāvājumus, mājas pērkot un pārdodot, sniedz **EGONS NORDŠTRANDS** Tel. RO 4141 mājā: RI 7277

Dzīvojiet lēti — dzīvojiet savā mājā

Mājas par dažādām cenām un dažādos Toronto rajonos.

S. R. TAYLOR REAL ESTATE 2248 BLOOR STR., TORONTO

LATVIJAS KONSULĀTS
R. N. BRYSON
Ģenerālkonsuls
320 BAY St., ROOM 1304
Tel. WA 1688
Toronto, Ontario
Latvijas ārzemju pasu izņemšana un pagarināšana

Dāmu cepuru modiste
LUCIJA EVERTS—PUIKUS
pieņem pasūtinājumus arī no pienesta materiāla.
Gatavo uzročus un ādas cepures. Pieņem pēc pl. 6 vakarā un arī sestdienās.
84 D'Arcy St., Toronto
Tel.: EM 4 - 3331
(41)

KUNGU FRIZĒTAVA
1320 Bloor St. (pie Lansdowne)
PAULS S T R A Z D I Ņ Š

A. FLAUMS
PULKSTEŅU VEIKALS — DARBNĪCA
Toronto, 331 Bay ielā, istaba 117, II. stāvā, ļol. — veik. WA 5790
Dzīv. — OX 4815

LUNA

FOTO STUDIJA
984 Dundas St., West, Toronto
Tel. ME 8967
(29)

VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCA
92 Morse St., Toronto, Ont., Canada. Tel. GL 8646

Nodaļas: Mrs. L. Ozolkalne, 460 E. 6-th Ave., Vancouver, B. C.; Mr. J. Dāvis, 49 Gladstone Ave, Hamilton, Ont.; Mr. J. Lūsis, 223-3rd Ave, Noranda, P.Q. (Vienmēr krājumā jaunākās grāmatas).
Pārstāvniecība ASV: Mr. A. Kalnājs, 2112 W Le Moyne Str., Chicago 22, Ill., USA. (Izpilda visus pasta pasūtinājumus).

J. Janševskis — Mežvidus laudis, I. daļa, romāns $2.50, ies. $3.00
(Grāmatas II. daļa būs dabūjama vēl pirms svētkiem)

„Grāmatu Draugs" 25 gadu jubilejas izdevums
V. Kārkliņš — Vientulības kalns, romāns $3.50, ies. $3.50

DV GRĀMATNICA TORONTO
vienmēr krājumā
jaunākie latviešu grāmatu apgādu izdevumi.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar vai bez latviešu taustiņu iekārtām uz izdevīgiem maksāšanas noteikumiem piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto.
Labo, eļļo un pārbūvē uz latviešu taustiņu iekārtu visu fabriku rakstāmmašīnas. (38)

MODERNA RADIO DARBNĪCA
10 Badgerow Ave.
Tel. GE 0135 (latv. mājā)
Toronto, Ont.
rad. ķechn. A. Freibergs.
(37)

S. LOCĀNS
Izpilda dažādus ūransporta darbus vakaros un sestdienās
Tel. LL 9053
T O R O N T O

Godājamie tautieši!
Laipni lūdzu apmeklēt mūsu gaļas un pārtikas preču tirgotavu, pārliecināties par zemajām cenām. Pieņem pasūtinājumus ar piegādi mājās.
A. MAURĪTIS
1150 College St., netālu no Dufferin, Toronto. Tel. KE 7042.
(18)

MONTREĀLAS DAUGAVAS VANAGU NOD.
R I K O
KONCERTU
27. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā
kurā piedalās: soprāns KSENIJA BRANTE
baritons PĒTERIS GEISTAUTS un pianiste MARTA TUTERE
Koncerts notiek Mc.GEE HIGHSCHOOL koncertzālē,
220 Pine Ave. W., pie Park St.
Ieejas cenas visam vakaram: $2.00, $1.50 un $1.00.
DV biedriem un kara invalidiem ieeja brīva
Biļetes iepriekšējā pārdošanā pie R. Virkavas
GL 2158 un R. Viļņa EX 7417 (9)

SVĒTDIEN, 28. OKTOBRĪ, PL. 15
WALMER ROAD BAPTISTU BAZNĪCĀ, TORONTO
LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZE SVIN SAVUS PIRMOS SVĒTKUS
Kā viesi piedalīsies BKUSKAUNTIJAS (ASV) latviešu baptistu draudzes koris diriģenta E. Ķeņa vadībā un baritons Pēteris Geistauts no Toronto; mācītāji A. Klaupiks un Fr. Cukurs no ASV, un citi

PIRMDIEN, 29. OKTOBRĪ, PL. 20
(ieeja no Lowther Ave)
Māc. A. KLAUPIKS NO VAŠINGTONAS
stāstīs par savu ceļojumu un mūsu tautiešu dzīvi
B R A Z I L I J A Gaismas bildes krāsās
IEEJA BRĪVA (46) VISI IELŪGTI

587 Queen St., W. Toronto WA — 6812
KRIEVU **MĒBEĻU VEIKALS**
QUEEN WEST FURNITURE Co
Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantora mēbeļu krājums
(390)
Iegriezieties un pārliecinieties paši!

S. VASARĀJA
ūransporta uzņēmums
„STANLEY CARTAGE"
pārvadā mēbeles un izdara citus transporta pakalpojumus.
Zvanīt pēc pl. 6 vak. OL 1403
Toronto

Vajadzīga **AUDĒJA** rokas aužamiem stāviem. Var strādāt arī pa vakariem.
Tuvākas ziņas pa tālr. PR 4596
(40)

Lūdzu aisaukties
ANNU KALNIŅU ar ģimeni, Iecelojusi ASV (Calif.) pirms 2 gadiem no Hochfeldes nometnes. Miss Marta Liepiņa, 2512 — 14th AVe, So, Minneapolis 4 Minnesota, USA. (36)

Draugus un paziņas meklē
ARVIDS LIEPIŅŠ.
Rakstīt: 2512 — 14 th Ave, So. Minneapolis 4, Minnesota, USA
(35)

Lūdzu atsaukties
ELEONORU ŽURILU, kas 1950. g. dzīvoja Ingolštadtē pie Donavas DP nometnē un strādāja turpat kā māsa DP slimnīcā, 1951. g. martā vai aprilī, domājams, izcelojusi uz ASV. Kas zinātu viņas tagadējo dzīves vietu, laipni lūdz rakstīt brālēnam: M. Grudulis, Bedburg—Han., Block F 9—27 (22a) Kreis Kleve, Germany. (45)

V. P A L M A
sniedz bezatlīdzības informāciju dzīvokļu un istabu sagādēs lietas.
Zvanīt RI 3670
no plkst. 7,30 - 8,30 no rīta.
(42)

Nemēbelēta istaba izdodama,
Toronto. Tel. RI 7122 (39)

Izdodamas 2 istabas.
Zvanīt HA 1501, Toronto, Ont.
(44)

IZDODAMA liela, gaiša, mēbelēta istaba 2 personām. Vārīšanas iespēja. Zvanīt vakaros MI 8710 Toronto.
(43)

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Vašingtonā, D.C., Latviešu draudzes dievkalpojums ar dievgaldu 28. okt., plkst. 4 p.p. Augustana luterāņu baznīcā V ielas un New Hampshire Ave N.W. stūrī. Māc. A. Veinbergs. Svētdienas skola bērniem, plkst. 3 p.p. apakšējās telpās.

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 28. oktobrī, plkst. 3 p.p. Betlemes b-cā, 3 Ave un Pacifik St., Bruklīnā. Ticības atjaunošanas svētki un jauniešu iesvētīšana ar dievgaldu. Māc. R. Zariņš un A. Ozols. Dziedās draudzes koris Br Skultes vadībā

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZES)

Archibīskapa Pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7 - 0136)

Uzturēsies Montreālā no 19.-29. okt. (574 Roslyn Ave, Westmount) un šinī laikā apmeklēs arī dažas vietas Kvēbekas prov. (St. Agate u.c.).

Montreālā laikā no 19.-29. okt. (274 Roslyn Ave, Westmount, kur arī satiekams), apmeklēs arī citas vietas Kvēbekas prov.

Prāv. A. Miţulis (367 Maryland St. Winnipeg, Man.) **Vinipegā** 28. okt., plkst. 4 p.p. Reformācijas sv. (Pētera b-cā).

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly St., London, Ont.) **Niagara Falls,** 28. okt., plkst. 3 p.p. (Pāvila b-cā) Reformācijas sv.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont. T. 9-3410) **Hamiltonā,** 28. okt., plkst. 4 p.p. (18 Victoria Ave. So) Reformācijas sv.

Māc. A. Briedis (17 - 8th St. Noranda, Que.) **Norandā** 28. okt., plkst. 4 p.p. Reformācijas sv. dievkalp.

Māc. A. Lūsis (5 Dewson St. Toronto, Ont., tel. LO 2510) **Torontō** Sv. Jāņa b-cas latviešu draudze 28. okt., plkst. 4 p.p. (274 Concord Ave). Svētdienas skolas sākums pusstundu pirms dievkalp. Draudzes vakars — sestdien, 27. okt., plkst. 7,30 baznīcas sanāksmju telpās. Vakara progrmmā paredzēts uzvedums „Apkūlības" — J. Dzeguzes vadībā. Uzvedumā piedalās „Daina' koris, dirigentes E. Freimanes vadībā, tautisko deju kopa „Dižancis", P. Aigara vadībā, un D.V. teātra trupa. Ciemiņus pacienās ar tautiskiem ēdieniem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 50 centiem. Atlikums par labu grūtdieņu atbalstam Vācijā.

Māc. E. Caune (11010—109 Ave, Bl. B. S-13,, Edmonton, Alta, T. 41890) **Leibridžē** 28. okt., plkst. 3 p.p.; **Kalgarijā** 27. okt., plkst. 7 v., sv. skola; **Edmontonā** 31. okt., plkst. 7,30 v. (Jāņa b-cā) Reformācijas sv.

Māc. K. Avotiņš (1091 West 8 Ave, Vancouver, B.C.) **Vankuverā** 28. okt. plkst. 5 p.p.

Māc. H. Kušils (39 King St., Kirkland Lake, Ont.) 28. okt., plkst. 2 p.p. Reformācijas sv. dievkalpojums.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Baptistu draudzes svētki Toronto, svētdien, 28. oktobrī, plkst. 15, Walmer Road baptistu baznīcā. — Pirmdien, 29. oktobrī, plkst. 20, turpat māc. A. Klaupika priekšlasījums ar gaismas bildēm par Braziliju.

„LATVIJAS" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.

2. ASV:
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
Arnolds Bērziņš, 1109 Hancock, Brooklyn 21 N. Y. un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saliešanas zālē.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopflo, 626 R. Čaks, 226 So. 76 St., Milwaukee 14, Wisc.
Boehike St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
P. ņuboviçs, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 223 — 24th Ave S., Minneapolis, Minn.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing Mich.
Jānis Lazdiņš, 3823 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Marcella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runkis, 6226 20th Ave N. E., Seattle 5, Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 390, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln,, Nebraska.
G. Šmits, 19 Prospect St., Paugh. keepsi N. Y.
J. Upesleja, 5322 W. Wisconsin Ave, Milwaukee 13, Wis.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St. Kiamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 37, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251, W. Lovell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADA:
I. Baltraks, P. O. Box 1000 Sta. C. Toronto 9, Ont.
A. Biznieks, 1166 Victoria Ave, Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 4 Sylvan Ave, Toronto.
H. Drupals, 10155 Waverly St., Montreal, P. Q.
E. Jurševskis, 408 York St., Hamilton, Ont.
A. Kalniņš, 71 Indian Grove, Toronto. Ont.
R. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopelis, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivitis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lūdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puku veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3880
K. Skuja, 20 Williams St., W. Waterloo. Ont.
Mrs L. Skujenieks, 408, E., 6th Ave, Vancouver, B. C.
V. Teteris, 87 Wood St., Room 4, Kirkland Lake, Ont.
V. Ziedinš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

Laikrakstiem LATVIJA

1004 DUNDAS ST. W. TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV Pārstāvība ASV, 126 Jefferson Ave, Mineola, N. Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija no .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šekojošu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai vai pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

BĪSTAMI SIMPTOMI

Pazīstamā amerikāņu žurnāliste Doroteja Tompsone ar Bell Sydicate Sabiedrības palīdzību publicē ik dienas kādu politisku komentāru, kas sasniedz jo plašu lasītāju saimi, jo žurnālistes konstatē, ka šis karš ir bezdibenis, kurā velti zūd cilvēki un nauda.

„Tagad ir oktobris; karš jāizcīna cauri ziemai apstākļos, kas ir briesmīgi rietumu karaspēkam, un ne karavīriem, ne politiķiem nav nedz jaunas stratēģiskas, nedz politiskas idejas. Karam jaturpinās kā „Nokļūvēju operācijai," un stratēģija deģenerējusi viena beigta amerikāņa apmaiņā pret divdesmit beigtu ķiniešu vai ziemeļkorejiešu apmaiņu. Šādās devās tas var turpināties līdz abas zemes zaudē savu labāko jaunatni — līdz Koreja, kā ziemeļu, tā dienvidu, zaudē visus savus iedzīvotājus vai līdz tam laikam, kamēr viena vai otra puse padodas."

Rietumi eo ipso esot zaudētāji: „Uzvarot, zaudējot vai atvelkoties, Rietumi Korejā neko nevar iemantot, izņemot pastāvīgu atbildību to atjaunot viena miljarda dolaru devās gadā, ar noteikumu protams, ja vispār vēl kas atjaunošanai palicis. Tai pašā laikā tas stiprinājis Maskavas — Peipingas asi."

Un ko tad nu Doroteja Tompsone piedāvā šī strupceļa noārdīšanai, šo nelaimju pārvarēšanai? Vienkāršu recepti — nolīgstiet mieru pamiera vietā. „Pienācis laiks piedāvāt mieru, piedāvāt mieru, ko ienaidnieks, domājams, pieņems, piedāvāt mieru, kas uz visrūpīgāko ievēro pastāvošās politiskās reālitātes."

Ja šie vārdi ko nozīmē, tad tikai vienu: Doroteja Tompsone ieteic sabiedrotiem kā vienīgo reālpolitiku, padošanos.

Atcerēsimies vēl neseno PSRS ārlietu ministra „Solovej — Razbojņika" saldo ieteikumu rast līdzekļus padomju-amerikāņu attieksmju uzlabošanai un mums paveras kāda notikumu sakarība, ko citādi kā par bīstamu nevar apzīmēt.

Taisnība, karš Korejā kā katrs karš ir briesmīgs, bet alternātivas nav, ja Rietumi nevēlas, lai notikumi Korejā jau tuvākā nākotnē nepārsviestos uz Eiropu un varbūt pat uz Ameriku.

Ar ticīgām vēlēm netaisa politiku un vēl mazāk ar aplamām diagnozēm.

Ja Korejā karš iebraucis strupceļā, tad ne tādēļ, ka amerikāņiem ir pārāk daudz ieroču, bet tāpēc, ka viņiem vēl nav pietiekami daudz ieroču. Ja Kremlis nemeklē mieru ar Rietumiem, tad tikai tāpēc, ka tas zina, ka Savienotām Valstīm vēl nav pietiekams skaits lidmašīnu, tanku un atombumbu, lai to piespiestu respektēt minimālo pieklājību un elementārākās tiesības.

Citiem vārdiem, viss kas patlaban notiek, notiek nevis tāpēc, ka sabiedrotie Kremlim nepiedāvā mieru, bet tāpēc, ka Vašingtonai nav vajadzīgā spēka. Un ja pēc II. Pasaules kara Politbirojs vairs Sav. Valstu gribu neievēroja, tad ne tāpēc, ka ASV būtu bijušas pārāk kareiviskas, bet tieši otrādi tāpēc, ka tās bija pārāk miermīlīgas un pēc kara tūdaļ nolaida visu savu militārā potenciāla tvaiku, atbruņojoties līdz militāram kailumam.

Tā un tikai tā ir visu Rietumu nelaime. Ir pamieru, ir mieru varētu nolīgt 24 stundās, ja vien Staļins zinātu, ka miera noteikumu pieņemšanas alternatīva ir viņa pāša uzsperšana gaisā.

Karš Korejā ieilgst tikai tāpēc, ka sabiedrotiem pagaidām vēl nav pietiekamu līdzekļu, lai piespiestu Kremli atsaukt ķiniešus no Korejas. Citiem vārdiem — visa nelaime tā, ka Rietumu sabiedrotiem līdz šai dienai nav izdevies dabūt savā pusē ultima ratio — stiprāko un ietekmīgāko bruņoto dūri.

Izeja no stāvokļa ir pavīsam vienkārša, un tai nav nekāda sakara ar šāda vai citāda miera piedāvāšanu Kremlim. Tā nav arī atkarīga no brīnumiem. Izeja ir viena — kļūt stiprākiem par Kremli ne vien potenciāli, bet arī aktuāli.

Būtu laiks saprast, ka sabiedroto karavīru ciņas var saīsināt tikai inženieru un strādnieku darbs Rietumu rūpnīcās, darbs, darbs un vēl reiz darbs, ne veltīgie un cinas gribas atmiekšķētāji miera piedāvājumi.

Kad Dorotejas Tompsones reiz sapratīs, ka mieru no Kremļa nevar izlūgties, ka mieru Kremlim var tikai uzspiest?! V.

AUGŠĀM CELSIES GAISMAS PILS

(Pārnesums no 1. lapp.)

ciņas vēsture. Un šai ciņā mēs esam izturējuši tāpēc, ka tautas gars ir bijis vēsels, tautas garigais spēks nesairis. Necentīsimies pēc spožas izkārtnes, bet strādāsim un cīnīsimies par latvju tautas un valsts brīvību, kā to darīja mūsu senči. Tagad mums jātrin garigie ieroči vairāk nekā fiziskie, jo zobenu sekmīgi vadīt var tikai garīgi stiprs cīnītājs. Ja paliksim stipri savā garā, ja trimdā būsim saglabājuši savas kultūras mantas un ne tikai saglabājuši, bet arī jaunas radījuši, tad varēsim atgriezties dzimtenē, tāpat kā 1918. gadā, zem sava sarkan-balt-sarkanā karoga, un tikai zem tā, ne zem kāda cita.

Mūsu tautas kodols ir mūsu dzimtenē.

Paturēsim prātā to, ka tagadējā ciņā viens cīnītāju pulks, pat viena tauta vien nespēj izcīnīt savus mērķus. Paturēsim prātā un nekad neaizmirsīsim, ka mums vajadzīgi draugi. Un tādi mums rietumos arī ir. Mums jāsaprotas ar viņiem.

Es pilnīgi saprotu, ka jums, kas esat jauni, dažkārt spēks kaulos tiecas pēc aktivitātes, jums gaidīšana liekas ilga un garlaicīga, jums gribas kaut ko darīt, un jūs ilgojaties pēc ciņas, jo ātrāk, jo labāk, bet atminiet, ka karavīrs, kas nelaikā izlec no pozicijām, nevietā upurē sevi un dažkārt apdraud savus draugus un biedrus. Mums jābūt ne tikai stipriem kā vanagiem, stipriem garā un miesā, stipriem savā nacionālajā apziņā un stipriem saimnieciski, mums jābūt arī gudriem un apdomīgiem.

Būsit, varbūt, lasījuši, ka nupat, šinis dienās, Minchenē nodibinājusies Krievijas atbrīvošanas komiteja. Dažiem liksies, ka tas ir paraugs mūsu aktivitātei, ka viss, ko viņi dara, ir jāizdara arī mums. Nav man zināmi viņu plāni, bet, nav šaubu, tie ir saziņā ar Rietumiem. Taču, ko lielas tautas var, nav vienmēr mums iespējams un vajadzīgs. Mēs visi savā sirdi ilgojamies Latvijas atbrīvošanu un par to cīnīsimies, bet tikai piemērotā brīdī un ar piemērotiem ieročiem. Ne vienmēr varam atļauties to, ko skaitliski lielas tautas. Mūsu asinis ir ļoti jāsaudzē.

Pašreiz stāvoklis ir ļoti sarežģīts un nenoteikts, bet viens, ko mēs vērojot briesmīgo ienaidnieku, varam sacīt, ir tas, ka viņa stāvoklis ir vēl daudz nedrošāks un nenoteiktāks. Viņš ir stiprs tikai kvantitātīvi, bet ne kvalitātīvi. Šeit, rietumos, notiek spēku vairošanas un Rietumu vienības izveidošanas darbs ar noteiktu uzvaras pārliecību. Šeit ir milzīgas rezerves, kas jāattīsta un jāiesaista ciņā, austrumos rezervju robežas ir daudz šaurākas. Saimnieciski viņš nevarēs sacensties ar angļu — saksu spēcīgajām valstīm. Viņa vara balstās uz varmācības, bet pamati vāji. Kaut vai Korejas piemērs vien, kur pamiera sarunas lūdza komūnisti, rāda viņu vājumu.

Daudz patlaban runā par Ēģipti, bet visās šais runās ir viens pamatmotīvs — Amerikai un Anglijai vairāk kā jebkad jāsadodas rokām un kopīgi jāveido sava politika. Rietumu spēka avoti ir milzīgi un, vienoti tos izmantojot, Rietumi ir neuzvarami. Mēs allaž esam bijuši Rietumiem piederīga kultūras tauta, tātad mūsu ceļš ir kopā ar tiem. Uz tiem balstoties, mēs celsim savas brīvības nākotni uz stipras klints.

Asaras un asinis latvju tauta ir lējusi daudz, bet pie mūsu taisnīgā mērķa vēl neesam nonākuši. Mīļie Daugavas Vanagi, kopiet mūsu vienības garu, kā līdz šim to esat darījuši. Vienībā būsim stipri un nesīsim mājās mūsu sarkan-balt-sarkano karogu un tur mūs apsveiks ar to pašu. Tad augšām celsies mūsu Gaismas pils.

LIELS CILDINĀJUMS LATVIEŠA DARBAM

(Pārnesums no 1. lpp.)

stundas un 2500 nepilnas darba stundas.

Tad mēs arī parakstījām līgumu divu jaunu zivju konservu fabriku dibināšanai.

Paldies Dievam par Valdmani

Tas notika pirms 6 nedēļām, tiši pirms es devos uz Eiropu kopā ar Tieslietu ministri Kurtisu un Saimniecības attīstības ģenerāldirektoru Dr. A. Valdmani. Mēs nobraucām 11.000 jūdžu šais nedēļās, sešās dažādās zemēs, un es šovakar atrodos pie mikrofona, lai jums pastāstītu par mūsu ceļojuma rezultātiem. Un lai nu man tagad atļauts teikt, ka viena no tālredzīgākajām un labākajām lietām, ko savā mūžā esmu izdarījis, ir iegūt Dr. Valdmani darbam Ņufaundlendā. Es to atklāju pagājušo gadu, kad viņš mani vadīja pa Eiropu, un es to atklāju atkal šajā ceļojumā Anglijā, Holandē, Šveicē, Vācijā, Dānijā un Zviedrijā, es redzēju, ka viņš pazīst visus un visi pazīst viņu — ikvienu nozīmīgu personu valdību, rūpniecības un tirdzniecības aprindās visās šais zemēs, un, ka tās viņam tic."

Es tagad saviem tautiešiem ņufaundlendiešiem saku, ka mums šodien šo astoņu jauno rūpnīcu nebūtu, ja nebūtu Dr. Valdmaņa, un es tālāk saku, ka mēs nebūtu dabūjuši jaunās rūpnīcas, par kurām vēl runāšu, ja nebūtu Dr. Valdmaņa. Es saku paldies Dievam par dienu, kad es atklāju Dr. Valdmani un aizvedu to no Karltonas Kolledžas Otavā un no Kanadas valdības un atvedu to uz Ņufaundlendu strādāt Ņufaundlendas tautas labad.

Tagad, kur es zinu, kāds goda virs viņš ir, un ar kādām apbrīnojamām spējām un smadzenēm viņš apveltīts, tagad, kur es zinu, kā viņš strādā dienu nakti Ņufaundlendai, tagad, kad es zinu, ko viņš visu padarījis Ņufaundlendas labā un ko viņš vēl darīs, es svinīgi pasludinu saviem tautiešiem šovakar: es negribētu būt Ņfldas premjērs, ja es viņu zaudētu."

Ar Valdmani to sasniegsim

Runājot tālāk par sava ceļojuma rezultātiem, premjērs Smolvoods paziņoja, ka šī Eiropas ceļojuma sešās nedēļās Ņfilda ieguvusi piecpadsmit jaunas rūpnīcas, kas nākošā gadā dos darbu 3000 un gadu vēlāk vēl 2000 strādniekiem.

Kopā ar 8 iepriekšējām rūpnīcām Ņfldai tad nu divi gadu laikā būs rasts darbs 15.000 strādniekiem.

Jaundibināmās rūpnīcas ražos tērauda, mēbeles, samtu, velvetīnu, flaneli, apavus, instrumentus, ķīmiskus preparātus, caurules, stiklu, būvmateriālus, un, beigās, alumīniju. Galvenā no šīm rūpnīcām ir tērauda rūpniecība, kas darinās tēraudu no pašas Ņufldas Bel Ailandas rūdas.

Lielākā tiesa jauno rūpnīcu strādās Ņfldai, Kanadai, Savienotām Valstīm un citām valstīm. Tās cels ievērojamas un bagātas Eiropas sabiedrības, bet tā kā viņu rīcībā nav dolaru, tad valdībai nāksies tām piešķirt aizdevumu. Vairākas no viņām jau ilgus gadus kā pārdod savus ražojumus Kanadai un Sav. Valstīm. Visas ir stipras un uzticamas.

Premjērs Smolvūds savu lielo runu, kas nesaīsināti publicēta laikrakstā Daily News, noslēdz šiem vārdiem:

„Lūk, tas ir mans ziņojums, dāmas un kungi, 15 rūpnīcu klāt Ņfldā. Un tā ir tikai daļa, jo es nerimšos, kamēr Ņfldai nebūsim ieguvuši vēl 15, vēl 20 rūpnīcas. Mēs attīstīsim Ņfldu vai aiziesim šai mēģinājumā bojā. Valdība ir vienota un apņēmusies šo politiku īstenot un ar spožā Dr. Valdmaņa palīdzību mēs to sasniegsim."

KSENIJA BRANTE UN PĒTERIS GEISTAUTS DZIEDĀS DV GADA SVĒTKOS

Dziedonis PĒTERIS GEISTAUTS Dziedone KSENIJA BRANTE

Toronto latviešu saime priecājas dzirdēt apdāvinātos māksliniekus Daugavas Vanagu gada svētkos š. g. 25. oktobrī, Toronto.

DAINAS KORA MĒĢINĀJUMĀ

Kāds brīdis starp 8 un 9 vakarā. Baznīca vai kapella? Skan brīnumaina dziesma brīnišķā dziedājumā. Vai tā nav Voldemara Ozoliņa Dzērves un ērgļis? Ilgas vēršas plašumā un, atradušas vārdus, aizskan... Dziedātāji — 19 sievietes un 9 vīrieši — paklausīgi seko savai dirigentei, jaunai sievietei vaļa krāsas matiem, zilām acīm, kur aizķēries kāds dzimtenes debess gabaliņš, un enerģisku dirigenta žestu.

Diriģente Erika Freimane zina, ko vēlas, un koris spēj, ko viņa vēlas, un tā nu dziesma, stalta un kopta, ceļas pret svešās baznīcas svešajām velvēm un ieligo griestus tīrām latviskām skaņām.

Tik tālāk vien uz ziemeļiem,
Pār ziliem klinšu ezeriem,
Kur saule noriet, turp dzērvēm skriet,
Turp dzērvēm skriet...

Plašums un dzestrums un rudens smeldze, viss te izraisās pārradīts vai no jauna radīts un izraisa tevī pateicību, ka ir cilvēki, kas mīl dziesmu tā, kā to mīl šeit — dziesmas dēļ.

Dainas koris, kura mēģinājumā patlaban atrodamies, gatavojas Apkūlību uzvedumam 27. oktobrī, Pirmās Latviešu Ev.-Lut. draudzes baznīcas iesvētei 4. novembrī, 18. novembŗa svinībām, 7. decembrī rīkotam Jautram vakaram ar kora un teātŗa ansambļa piedalīšanos un deju. Un vai tad jau arī Ziemassvētki nav pie durvīm? Kora pagātnē jau pagaŗš nopelnu saraksts: dziedāts dažādu konfesiju sveštautiešu baznīcās, kur, sekojot Dziesmu Vairoga cildenajam paraugam, pirms koncerta klausītāji uzrunāti un iepazīstināti ar apstākļiem aiz Dzelzs priekškara, brīdinot kanadiešus no baltiešu likteņa un aicinot tos cīnīties pret komūnismu. Tad pat izdalīts arī Baigais Gads.

Tu cilvēks raugies mazajā dirigentē ar zilām acīm un domā, cik labi, ka pasaulē vēl mājo tāda cilvēcīga un latviska apņēmība un tāda kaislīga piekaršanās kaut kam, kas nav ar naudu novērtējams. Un tev nāk prātā, ka tā ir ar visām lielām un jaukām lietām. Bet te tūdaļ ar nožēlām jāpiemetina, ka to, kas šo lielo latviešu gara saglabāšanas darbu uzņēmušies — nav daudz, un tādēļ nav retums, ka vienai pašai personai palaikam jāspēlē teātrī, jādzied korī — dažreiz pat divos — jādejo tautisko deju kopā, un nežēlīgi īsajai nedēļai ir tikai 7 dienas! Rezultāts — divi no trim mēģinājumiem cieš.

Diriģente vēlētos papildināt Dainas sastāvu īpaši ar tādiem dziedātājiem, kas vēl nevienā citā sabiedriskā pasākumā nav iesaistījušies. Pētīgi tevī lūkojoties, viņa vaicā, vai avīzei nebūtu iespējams laipni palūgt tos tautiešus, kas, apveltīti ar labu balsi, pārbaudīt sava brīvā laika kontu un atlicināt dziesmai kaut vienu vakaru nedēļā. Un tad viņa — ar fanātiķes pārliecību piebilst: lai paliek neredzēta viena otra filma, lai samazinās uz pusi pie kafijas tases vai citādi omuligi, bet samērā neauglīgi pavadītās stundas par labu latviskai dziesmai.

Vai nāksim diriģentei talkā? Viņa būs laimīga par ikvienu balsi ikvienā balsu grupā, bet īpaši par dziļajiem varenajiem basiem.

Interesentus lūdz pieteikties pirmdienās no plkst. 20 līdz 22 Sv. Jāņa baznīcā, 274 Concord Ave, Toronto. H. V.

Annas Brigaderes atceres pēcpusdiena

Rakstnieces Annas Brigaderes atceres pēcpusdienu rīko Toronto Latviešu Biedrības Jaunatnes kursi svētdien, 28. oktobrī, pl. 2 p.p., 931 College St. (West End YMCA) Toronto.

Par rakstnieces dzīvi un darbiem paredzēts referāts ar sekojošām deklamācijām un mūzikāliem priekšnesumiem.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

PASAULES TĀLĒS AUGSIM VIENOTI LATVIJAI

Mazo skautu pulkā arvien
Īstus draugus satiksim:
Lai ir prieki, lai ir bēdas —
Draugi mūžam paliksim.

Izbraucot no Vācijas, daudzi mazskauti ir zaudējuši savu ieraksto draugu pulciņu. Daudz nepatikamāki ir tiem zēniem, kas dzīvo tik tālu nopārējiem latviešiem, ka pat ar labāko gribu nav iespējams satikties draugu pulciņā pie Staburaga un Liepavota.

Staburaga vientuļo skautu pulciņš aicina šos vientuļos mazskautus savā pulkā. Mēs nevarēsim satikties kārtējās nodarbībās un, sēdot mītnē pie Staburaga atveidojuma, klausīties vadītāja stāstītos Oliņkalna stāstus, bet tā vietā mēs satiksimies pa pastu. Arī šādā veidā mums ir iespējams satikties ar draugiem un pat iegūt jaunus.

Vārds vecākiem. Ja skautu un roveŗu vecumā jaunieši ir paši jāu spējīgi sekmīgi piedalīties rakstveida neklātienes nodarbībās, no tām kaut ko gūstot, tad zēniem mazskautu vecumā (8 - 12 g.v.) tas ir jau grūtāk. Šeit ir jānāk talkā vecākiem. Tādēļ pulciņa vadība griežas ar aicinājumu tieši pie vecākiem. Nāciet talkā. Pulciņa vadība varēs jūsu zēnus tikai apgādāt ar vajadzīgo vielu un norādījumiem, tas, kā jūsu zēni uzņems šo vielu, atkarājas vienīgi no jums pašiem.

Darbā ejamo ceļu mums rāda latviešu skautu darba mude: Pasaules tālēs augsim vienoti Latvijai! Ja jūs interesējaties, lai jūsu zēni augtu par latviešiem, nāciet talkā. Izziņu par to dabūsit, rakstot uz adresi: V. Graudums, 154 East 91st St., Apt. 250, New York 28, N.Y.

INGUS NĀRUNA KONCERTS ŅUJORKĀ

Town Hall ir koncerta telpas Ņujorkā, kur ik dienas notiek pazīstamu mākslinieku priekšnesumi un svētdienās pat divi un trīs koncerti. 20. oktobrī šinīs telpās uzstājās mūsu apdāvinātais čellists Ingus Nāruns.

Lai gan Nāruns ieradies Amerikā tikai š. g. pavasarī, viņš ir jau paspējis iekarot sev vārdu šejienes mūzikas pasaulē. Viņa priekšnesums rādīja, ka te ir mākslinieks, kas sasniedzis tehnikas kalngalus un droši var sacensties ar Amerikas labākajiem māksliniekiem. Līdzvērtīgs pavadītājs bija pianists Hugo Štrauss, kas ar lielu erudiciju veica savu atbildīgo uzdevumu. Programmā bija uzņemti Preskobaldi-Kasado, Frankoer-Travels, Bēthovens, Čaikovskis, Richards Štrauss, Jānis Mediņš un Helmers Pavasars.

Koncerts biju pulcinājis pilnu zāli amerikāņu un latviešu apmeklētāju. Publika neskopojās ar aplausiem, un Nārunam bija jāsniedz piedevas.

KONCERTI PROF. JĀZEPA VĪTOLA PIEMIŅAI

Prof. Jāzepa Vītola skanīgais mūžs rimās 1948. gada aprīlī. Jau viņa bēru dienā Libekā sapulcējušies prominentākie latviešu mūziķi nodibināja prof. Vītola piemiņas fondu. Fonda mērķi: 1) rūpēties par prof. Vītola atdusas vietas uzkopšanu, 2) uzturēt dzīvu lielā mūziķa piemiņu, veicinot jaunu latvju mūzikas darbu rašanos, resp., pabalstot komponistus, prof. Vītola audzēkņus, ar subsidijām, kas tiem ļautu nodoties radošam darbam.

Pirmais mērķis jau īstenojies: pēc saņemtām ziņām no Vācijas tā vairs nav problēma. Otrā mērķa virzienā ir darīts tik daudz, ka fonds pasūtījis jaunajam apdāvinātajam komponistam Tālivaldim Ķeniņam kamermūzikas darbu (trio), subcidējot to ar 50 angļu mārciņām. Arī koris „Dziesmu Vairogs" šajā pavasarī izlēma piedalīties ar līdzīgas vērtības subsidiju (50 märc. attiecīgā dolaru pretvērtībā). Šai sakarā „Dziesmu Vairogs" rīko divus prof. Vītola darbu koncertus:

27. okt. 7,30 vakarā Grand Rapidos (Fountain Str. Baptist Church.

4. nov., 4 p.p. Kalamazū Masoņu templī (309 N. Rose Str, Rose un Eleonor ielu stūrī). Programmas pirmajā daļā piedalās prof. V. Ruševics ar Vītola darbiem vijolei un Austra Rušēvica (soprāns) ar solo dziesmām, pie klavierēm prof. A. Ābele. Otrā daļā koŗa dziesmas „Dziesmu Vairoga" jauktā un vīru koŗa snieguma, diriģents Arnolds Kalnājs.

Cerams, ka tautieši dzīvi atsauksies aicinājumam un ar savu dalību atbalstīs prof. Vītola fonda nopietnos nodomus.

J. O.

DAŽOS VĀRDOS

Milānā 400 komūnistu sanākoja pretamerikāņu demonstrāciju un mēģināja piekļūt ASV sūtniecībai. Iejaucās policija, kas sarkanos izklīdināja un kūdītājus pret Eizenhaueru apcietināja.

o

AN samierināšanas komisija Izraēlas un Arābu valstu sarunu priekšnoteikumos paredzējusi raudzīties uz to, lai neatjaunotu sadursmes pie robežām.

o

Indijas premjērs Neru savas partijas sapulcē teicis, ka komūnisms iznīcinot cilvēka brīvo garu, bet arī demokratija Indijai nēsot piemērota, jo tā kultivējot varu un varmācību.

o

Čechoslovakijas militārās misijas pr-ka palīgs Rietumvācijā A. Fizls atteicies atgriezties dzimtenē. Viņam piešķirtas patvēruma tiesības.

o

Par sarkanās Ķīnas 200.000 viru Indoķīnas pierobežā novietotās armijas komandieri iecelts ģen. Tcns, kas piedalījās pamiera sarunās Kesongā.

o

10 čechu bēgļiem izdevies nokļūt Rietumvācijā. Pie robežas uz bēgļiem šāvuši komūnistu robežsargi. Preti šāvuši bēgļi, kas bijuši bruņoti šautenēm un pistolēm.

o

Par izvairīšanos no karaklausības ASV federālais tiesnesis trim amerikāņu jaunekļiem piespriedis 5 gadus cietuma sodu.

o

6. oktobrī „miera demonstrācijā" Maskavā izsalkušie demonstranti mēģinājuši sagūstīt no viesnīcas „Maskava" jumta palaistos miera balonžus. Iejaukusies policija, kas maskaviešu nodomu izjaukusi.

o

Britu Kolumbijā pie Vankuveras kalnos nogāzusies kanadiešu pasažieru lidmašīna. Visi 23 pasažieri dabūjuši galu.

o

ASV štābu pr-ks ģen. Kollins no Dienvidslavijas devies uz Indoķīnu. Ģenerālis izteicies, ka dienvidslavu armija viņu apmierinot.

o

Nobeļa prēmija medicīnā piešķirta amerikāņu zinātniekam Dr. Tailoram, kas atklājis pretlīdzekli pret malāriju. Šī gada prēmija ir 32.357 dolari.

o

Ņujorkas pasīvās gaisa aizsardzības direktors noticis mēģinājuma trauksmi 25. nov. nedēļā. Trauksme būs pēkšņa — bez iepriekšēja izziņojuma.

o

Norvēģijas valdība noraidījusi Padomju Savienības notu, kurā tā apvainojusi norvēģus 1920. g. notas pārkāpšanā.

o

Atbildot uz opozicijas, pieprasījumu, kanclers Adenauers atzinis, ka ārlietu ministrijā nodarbināti 134 ierēdņi, kas savā laikā bijuši nacionālsociālistu partijas biedri.

o

Starptautiskā Darba Biroja sasauktā konefrence, kas izlīrza jautājumu par 1,7 milj. eiropiešu izvietošanu, sanāca Romā. Konference ievēlēja padomi šīs problēmas pētīšanai.

o

Maskavā apcietināta Lielbritanijas vēstniecības darbiniece Padomju Savienības pilsone Iriada Rikete. Tā ir viena no 15 krievietēm, kas kara laikā apcrecējusi angļi. Apcietināšana izdarita angļu diplomātu klātienē uz ielas pie Lielā teātŗa.

LATVIEŠU SKAITS ASV AUG

(Pārnesums no 2. lpp.)

20. oktobrī ar kuģi Ģen. Blatchford no Bremerhafenas Ņujorkā ieradās:

Anna Alimovs; Marija Basmačenko; Gunars Bērziņš; Egons, Zigrida un Inta Cērpiņš; Jānis un Elza Dadeks; Pēteris Erlins; Roberts Gravelsiņš; Valentine un Andris Goldmanis; Alfreds, Olga un Silvija Bērziņš; Otilija Damroze; Frišmanis Anna; Anatolijs Jermolajevs; Jānis un Ingeborga Johansons; Bertulis un Nat. Jurkāns; Fridrichs, Emilija un Valda Kļava; Jāzeps un Milda Korosevskis; Arturs un Atis Krīgers, Arnolds Kumermanis; Jānis Kurmelis; Jāzeps Lācis; Anna Lazdiņš; Voldemārs, Teodora un Elmārs Mazurs; Alfons Miglinieks; Pēteris un Olga Ozoliņš; Luize un Ruta Plūcis; Arnolds un Ruta Plūdums; Leonards, Milda, Inese un Juris Pukinskis; Gunars, Velta, Viesturs un Dzintra Putniņš; Kārlis un Ervins Ritenis; Anna un Maija Rode; Krišus un Olga Ruika; Valdis Rutups; Oskars, Elza un Aivars Rodins; Alfreds, Hedviga un Elizabete Šics; Nikolajs un Livija Siliņš; Skujiņš Alma; Emilija, Alfreds, Ilga un Zigrida Smalkais; Jānis un Marta Štāls; Vladislavs un Gertrūde Stepkans-Stroda; Alfreds Štubis; Apolonija un Emils Stulmanis; Leonhards, Ingrida, Ravita, Renate un Leo Švarcs; Amalija un Marta Ulmanis; Ilga un Valdis Upmanis; Marta un Ivars Vītols; Anna, Veronika un Pauline Zalans; Kārlis Zariņš; Olga Zēbergs.

Sirsnīgi sveicam tautiešus jaunajā dzīvē.

JAPĀNA NESTEIGSIES

Tokio. — Premjērs Jošida paziņojis parlamentam, ka Japānas miera līguma parakstīšana ar Padomju Savienību ir ļoti tālas nākotnes jautājums, kaut arī Japāna vēlas pēc iespējas ātrāk ievadīt draudzīgas attieksmes ar PSRS.

Miera līguma parakstīšana ar Padomju S-bu, pēc Jošida domām, kavējot šādi apstākļi:

1. Territorijāls strīds. Japāna atzīstot, ka dažas salas, kas tai piederēja pirms kāŗa un ko okupējusi Pad. S-ba, tai jāsaņem atpakaļ.

2. Kaŗa gūstekņi. Kaut arī PSRS to noliedz, Japāna apgalvo, ka līdz šim vēl Krievijā atrodas 300.000 japāņu.

Mūsu mīļais biedrs

SĪMANIS SVENNE

Austrālijas LPB Kopas organizators,

dzimis, 1883. g. 20. martā,
miris, 1951. g. 30. septembrī.

Adelaidē pārpelnots

Latviešu Preses Biedrība